bona obedientia ad deū. n Qm̄ quecūq; p̄cepimus ⁊ facitis ⁊ facietis: q̄ꝛ nō p̄cepim⁹ auctoritate ꝓpria ſ; diuina: iō ſubdit: o Dn̄s aūt dirigat corda v̄ra. ad implēdū ſua mādata. p In charitate dei. erga hoies. q Et patientia xp̄i. erga ꝑſecutores v̄ros. r Denunciam⁹.

odiendū ſit: nā tn̄ ē diligēda. n Ipe aūt de⁹ pacis auctor ⁊ dator. o Det vobis pacē ſempiternam. i omni loco. i. in terra ⁊ i celo. p Dn̄s ſit cū oībus vobis. in p̄nti ꝑ grām: ⁊ gl'iam in futuro. q Salutatō. Hec ē vltima ꝑs ep̄le que ē ↄcluſio vel ↄfirmatio ꝑ ſignū in fine ep̄le ſcriptū d' manu pauli. qd' em̄ ſupra poſitū eſt ſcriptum erat ꝑ manū notarij ſed iſtud vltimū de manu pauli erat ſcriptum ⁊ ſimiliter faciebat in alijs epiſtolis ad certificandū illos quibus mittebātur q' eēnt a paulo directe: ⁊ ad cōcludendū ep̄las a pſeudo ap̄lis ſub noie Pauli ſcriptas: i n qb⁹ finis non erat ſcriptus de manu pauli: et his dictis p; litera.

Hic ↄn̄r informat eos ad euitatiōem mali: ⁊ p̄mo facit ꝓpoſitū: ſcd'o remouet falſum intellectum: ibi. Vos aūt Circa primū dicit:

r Denūci. aūt vo. fra. in noie domini. i. ex e⁹ auctoritate

s Vt ſubtra. vos ab oi fra. ambu. inordi. decli. ab ordi. legis nature ⁊ legī ſcripte. q̄ꝛ dicit̄ ps. xvij. Cū ꝑuerſo ꝑuerteris.

t Et non ſ̄m traditionem quā acceperūt a nobis. ſcr̄o ⁊ verbo.

v Ipi em̄ ſcitis. ꝑ experientiā operis.

x Queadmodū oporteat imi. nos. in opibus v̄ris.

y Qm̄ nō inq̄eti fuim⁹ inter vos. i. vagabūdi ⁊ ocioſi.

z Neq; grat' mā ducauimus panē. petētes nobis miniſtrari ab aliq̄ veſtrum.

a Sed in labore ⁊ fatigatōne. corporali. b Nocte ⁊ die opantes. ad acquirendū victū noſtrū. exceptis horis ad orandū ⁊ docendum aptis.

c Non quaſi nō habuerimus poteſtatem. accipiendi ſumptus a vob ſ̄m formā euangelicā: Luce. x. vbi di p̄dicatoribus: Edētes ⁊ bibētes que apd' illos ſūt. dignus eſt eni; oparius mercede ſua. d Sed vt noſmetipſos formam daremus vobis ⁊c. quia ſi nos habentes poteſtatem accipiendi ſumptus abſtinuimus ab hoc viuentes de noſtro labore: multomagis alij q̄ non habent talem poteſtatem debent de ſuo labore viuere. cetera patent vſq; ibi. e His aūt qui huiuſmodi ſunt denūci. vt cū ſilentio opantes. i. quieti ⁊ nō vagabūdi. f Suū panem. i. ꝓprio labore acq̄ſitum. Māducēt. et nō alienū. g Vos aūt. Hic remouet circa dicta falſū intellectum: q̄ꝛ poſſet aliquis credere q̄ paupibus laborare nō potētibus: ⁊ occupatis negocijs ſp̄ualibus non eſſent adminiſtrādi neceſſarij ſupt⁹: iō h̄ remouet. d. Vos autē fratres. facultatē h̄ntes. h Nolite deficere bn̄facientes. i. nolite deſiſtere ad bn̄ficiētia talib⁹ pſonis. i Qz ſiq̄s nō obedie. ver. no. ꝑ ep̄lam hūc notate. ſ. in ſcribendo vt poſſim eū corripe. k Et nō cōmiſceamini cū illo. ſocietatē eius vitādo. l Vt ↄfundat̄. ⁊ ſic reſipiſcat a malo ſuo. m Et nolite quaſi ini. exiſtimare: q̄ꝛ ſ; viciū

eſt[k] q̄ cōfirmabit vos[l] et cuſtodiet a malo.[m] Cōfidim⁹ aūt de vobis frēs in domino: [n]qm̄ quecunq; precipimus: ⁊ facitis ⁊ facietis.[o] Dn̄s autē dirigat corda v̄ra[p] i charitate dei:[q] ⁊ patiētia xp̄i.[r] Denūciamus aūt vob fratres i noie dn̄i n̄ri hieſu xp̄i:[s] vt ſubtrahatis vos ab oī fratre ambulāte inordinate[t] ⁊ nō ſ̄m traditōem quā acceperūt a nobis.[v] Ipi. n. ſcitis[x] queādmodū oporteat imitari nos:[y] qm̄ nō inq̄eti fuimus inter vos:[z] neq; gratis panē māducauimus ab aliquo:[a] ſ; in labore ⁊ fatigatōne[b] nocte ⁊ die opantes. ne quē v̄rm grauarem⁹.[c] Nō q̄ſi nō habuerim⁹ poteſtatē:[d] ſ; vt noſmetipſos formā daremus vob ad imitandū nos. Nā ⁊ cū eſſem⁹ apud vos: hoc denunciabamus vobis: qm̄ ſiq̄s n̄ vult opari: nec māducet. Audiuimus em̄ inter vos quoſdā ābulātes inq̄ete: nihil operantes: ſ; curioſe agentes.[e] His āt q̄ eiuſmōi ſt: denūciam⁹ ⁊ obſecram⁹ i dn̄o ieſu xp̄o: vt cū ſilētio opantes[f] ſuū panē māducēt.[g] Vos aūt frēs[h] nolite deficere bn̄facientes[i] Qz ſiq̄s nō obedierit verbo n̄ro: ꝑ ep̄lam hūc notate:[k] et nō ↄmiſceamini cū illo[l] vt cōfūdat̄[m] Et nolite q̄ſi inimicū exiſtimare: ſ; corripite vt frēz.[n] Ipe āt de⁹ pacis[o] det vobis pacē ſempiternā in oī loco.[p] Dominꝰ ſit cū oib vobis[q] Salutatio mea manu Pauli: qd' ē ſignū i omi ep̄la. Ita ſcribo: Grā dn̄i n̄ri ieſu xp̄i cū oib vobis: Amen.

Explicit ep̄la Pauli ad Theſſalonicēſes ſcd'a: Incipit argumentū in ep̄lam ad Timotheum primam.

Timotheū inſtruit et docet de ordinatione ep̄atus et dyaconij: ⁊ oīs eccleſiaſtice diſcipline ſcribēs ei a laodicia ꝑ tythicū dyaconem.

Incipit ep̄la pauli ad timotheū prima.

Caplm̄. j.

[a]Paul⁹ apoſtolus ieſu chriſti[b] ſ̄m imperiū dei ſaluatoris noſtri[c] et chriſti hieſu ſpei

In ca. iij. vbi di i poſtil. In caritate dei erga omnes ⁊ patiētia xp̄i.

Additio.

Quod dr̄ In charitate di ſ̄m glo. intelligitur in charitate quā de⁹ dat ⁊ patientia xp̄i. ſ. vt patiētes ſitis ſicut ⁊ xp̄s patiens fuit:

Poſtilla fratris Nicolai de lyra ſuper epiſtolam pauli ad Timotheū primam incipit.

Paulus apoſtolus ieſu chriſti. Hic incipit epiſtola prima ad Timotheum: que diuiditur in duas partes. ſcilicet in ſalutatōnem: ⁊ ꝓſecutōnem: ſcd'm ibi. Sicut romani. In prima parte ponitur perſona ſalutans: et exprimitur q̄tum ad tria: ſc; q̄tū ad nomē propriū: ibi. paulus. q̄tum ad officium: ibi. Apoſtolus ieſu chriſti. ⁊ q̄tum ad auctoritatem officij: ibi cū dicitur: b Scd'm imperium dei. ſicut patet Actuū xvij. capitulo. Dixit illis ſpiritusſanctus: ſegregate mihi Barnabam ⁊ Paulum in opus ad quod aſſumpſi eos: opera ẜo trinitatis ſunt indiuiſa: propter qd' ide; eſt imperium trium perſonarum: et ideo vna expreſſa alie ſubintelliguntur. c Et chriſti hieſu ſpei noſtre idest per quem ſperamus obtinere gloriam. Secundo ponitur perſona ſalutata cū dicitur: m Timotheo

filio dilecto in fide. ad oñdendũ ꝙ erat filius eius ſpũalis ⁊ non carnalis: tercio põnũtur bona optata cũ dr̃: Gra ⁊ miſcdia et pax. f Miſericordia. in remiſſione peccatoꝝ. e Gra. in amplificatione meritoꝝ. g Et pax. in ꝯſecutiõe premioꝝ. h A deo patre. qui eſt dator et auctor iſtoꝝ.

i Et xpo ieſu. q̃ q̃tũ ad deitatez eadẽ ẽ principalis cã cũ patre ⁊ ſpũſancto ⁊ q̃tũ ad hũanitatem ẽ cã iſtrumentalis ꝯiuncta: ſicut manꝰ ẽ organũ ꝯiunctum artificꝭ: ſecuris aũt ſepatũ: ⁊ hoc modo alie creature ſꝫ inſtrumẽta dei ſepata.

nr̃e:[o] timotheo dilecto filio in fide:[e] gr̃a[f] et mĩa[g] ⁊ pax[h] a deo pr̃e[i] ⁊ xp̃o ieſu dño nr̃o. [k] Sicut rogaui te[l] vt remaneres epheſi cũ irẽ ĩ macedoniã:[m] vt denunciares q̃buſdam[n] ne alĩt docerent:[o] neq̃ intẽderẽt[p] fabulꝭ ⁊ genealogijs ĩtmĩnatis:[q] q̄ q̃ones p̄ſtãt magis[r] q̃ edificatõez

k Sicut rogaui. Hic incipit huius epiſtole ꝓſecutio Circa quod ſciendũ ꝙ apoſtolus ordinauit Timotheum ep̃m eccleſie epheſine. Et ideo in hac epiſtola iſtruit eũ de his que pertinent ad epi officium. Ad qd̃ ſpectant ſex actus ſpecialiter. Et ſm hoc ꝓſecutio huius epiſtole diuiditur in ſex ptes que patebunt ꝓſequendo. Primus autẽ actus ptinens ad ep̃m eſt extirpatõ falſe doctrine: ſicut impedimenti remotio prior eſt in aliquo opere. ad hoc autem apoſtolus inducit Timotheum in hoc capitulo. j. quod in tres partes diuidit: nam primo ad hunc actum inducit: ſcd̃o incidẽter d̃o gratias agit: tercio ad ꝓpoſitum redit: ib'. Hoc p̄ceptũ Prima adhuc in tres: quia primo inducit Timotheũ ad falſitatis extirpationem: ſcd̃o ad hoc ſubdit rõnez: ibi. Finis. tercio remouet obiectionem: ibi. Scimꝰ autem. Circa primũ dicit: k Sicut rogaui te. o timothee ſupple ſi facias: ⁊ quid ſit illud de quo rogauit: cõſequenter oſtendit dicens: l Ut remaneres epheſi. pro regimine eccleſie. m Ut denunciares q̃buſdam. pſeudo apoſtolis. n Ne aliter docerent. q̃ȝ tradidi epheſijs. volebant eñ iſti falſi apoſtoli inducere epheſios ad obſeruatõnem legaliũ: ⁊ traditõnes iudeoꝝ tanq̃ȝ neceſſarias ad ſalutem. o Neq̃ intẽderent ⁊c̃. i. vt denũciares auditoribus vt non intẽderent talibus friuolis erroribus: ideo ſubditur: p Fabulis ⁊ genealogijs interminatis. dicuntur aũt fabule illa quibus non ſubeſt veritas: cuiuſmodi erat obſeruatio legaliũ que tota fuit figuralis: figurãdo noui teſtamenti ſtatum: ⁊ ideo iſto completo ceſſat illa obſeruatio: ⁊ dicere ꝙ maneat eſt dicere ꝙ ſtatus figuralis adhuc durat: ⁊ p ꝯñs ꝙ xp̃i myſteriũ non eſt impletum adhuc: quod non ſolum eſt falſum: ſed etiã erroneum. Dicuntur etiam hic fabule traditiones iudeorum quibus irritum faciebant diuinũ mandatuȝ: ſm ꝙ improperat eis ſaluator Math. xv. tanq̃ȝ falſũ euidens cõtinentes. Genealogie v̾o indetermiate ſm aliquos hic dicũtur generatõnes ade de alia vxore q̃ȝ eua ex qua aliqui iudei genealogias multiplicabant. Sed quia gloſe iudeorũ de iſta ſcd̃a vxore non loquũtᷣ ideo videtᷣ melius dicẽdũ ꝙ aliqui iudei falſo genealogizabant generatõnes ad dauid deſcendẽtes: vt p hoc excluderent ieſum nazarenũ a dauid deſcendiſſe. p ꝯñs ꝯcluderẽt ip̃m verꝫ meſſiam non fuiſſe: quem ſcripture dicũt a dauid deſcendere. Et dicuntur interminate: quia non terminantur ad aliquid certum et verum. q Que queſtiones magis preſtant. i. lites ⁊ ꝯtentiones inter diſputantes. r Q̃ȝ edificationem dei. i. edificiũ ſpũale virtutum. s Que eſt in fide. i. cꝰ edificij eſt fides ſtabilimentũ: in quo p̄dicta nõ conſtruũt ſed deſtruunt edificium ſpirituale. t Finis autem. Hic de predictis ſubdit ap̃ls rõnem. ſ. quare nõ ſit attendendũ legalibus obſeruantijs et genealogijs interminatis: quia non faciunt ad impletõnem legis diuine: ſed magis ad oppoſitum: qꝛ lex ordinat ad diligendũ deũ ⁊ ꝓximũ: ad qd̃ p̄dicta non faciũt: ſed magis impediunt: ideo dicit:

dei[s] que ẽ in fide.[t] Finis aũt p̄cepti eſt charitas:[v] de corde puro:[x] et conſcientia bona:[y] et fide non ficta.[z] A q̃bus quidã aberrãtes[a] ꝯuerſi ſunt in vaniloquiũ:[b] volentes eẽ legiſdoctores[c] non intelligentes: neq̃ que loquũtur: neq̃ de quib' affirmãt.[d] Scimus aũt qꝛ bona

t Finis aũt p̄cepti eſt charitas. qd̃ pꝫ: quia precepta prime tabule ordinãt finaliter ad dilectõnem dei: precepta v̾o ſcd̃e tabule ad dilectõnem ꝓximi: vt pꝫ Exo. xx. c. Alia v̾o p̄cepta q̃cũq̃ ſꝫ nõ ſꝫ niſi q̃dã explicatões iſtoꝝ ⁊ cõcluſiones ab eis deriuate: nõ tñ eodez modo: quia alique ſequũtur de neceſſitate: aliq̃ v̾o nõ. Et ex hoc ſequitur ꝙ aliqua de huiuſmodi p̄ceptis ſꝑ manent vt moralia: alia v̾o tm̃ ad tp̃s vt iudicialia ⁊ ceremonialia. v De corde puro. q̃tum ad appetitũ qd̃ dr̃ hic cor. nã volũtas q̃ eſt appetitus intellectualis mouet alias aie potẽtias ad agẽdũ: ſicut cor mẽbra corpis ad opandũ. x Et conſcientia bona. q̃tum ad intellectum bonũ. eſt eñ conſciẽtia applicatio ſcie ad aliquod p̄ticulare agibile ⁊ iõ qñ ſcia recta applicatᷣ ad bonũ operabile dicitᷣ bona: econtrario v̾o mala. y Et fide non ficta. i. vera et non ſimulata: quã habebãt aliqui ſubdoli: fingẽtes ſe eẽ xp̃ianos vt ſimplices deciperẽt ⁊ alios facerent capi: ſicut dicitur de torquato in legẽda ſancti tyburcij. z A quibus quidã aberrãtes. i. declinãtes. a Conuerſi ſunt in vaniloquiũ. aſſerendo de legalibus p̄dictis ⁊ traditionibus ꝙ neceſſarij ſit ea obſeruari poſt aduentum xp̃i. b Uolẽtes eẽ legiſdoctores. cũ non fuerint adhuc ſufficientes diſcipuli: iõ ſubditur. c Non intelligẽtes neq̃ q̄ loquũtur ⁊c̃. i. nõ intelligentes concluſiones de quibus loquuntur: nec ſcripturas p quas ꝓbare nitũtur. d Scimus Hic ꝯñr remouet obiectõnem: quia poſſet aliquis obijcẽ de legalibus ꝙ fuerũt a deo inſtituta: vt pꝫ in exo. ⁊ Leui. ⁊ p ꝯñs bona ⁊ ſeruãda. Ad hoc v̾o rñdet. Ad cuiꝰ intelligentiam ſciendum ꝙ lex habet vim duplicem. ſ. regulatiuã ⁊ coactiuã. p̄ igr̃ ſoluit obiectõez q̃tũ ad p̄imã: ſcd̃o q̃tũ ad ſcd̃aȝ: ibi. Sciẽtes h̃. Uis aũt regulatiue legis ordinat hoies in bonũ: hois aũt bonũ põt aliquid dici dupłr: vno modo ſimpliciter ⁊ ſm omne tp̃s: ⁊ ſic vetus lex q̃tũ ad p̄cepta moralia ordinabat hoies ad bonũ: ꝓpter quod omni tp̃e ſunt ſeruanda. Alio mõ dicitᷣ aliquid hois bonũ ſm aliquod tp̃s determinatũ: ſicut vti leuibus veſtimentis bonũ eſt hoi tp̃e eſtiuali: non aũt hyemali. ꝓpter quod veſtimẽta priora dimittũtur ⁊ alia accipiũtur. Et hoc mõ lex vetus q̃tum ad p̄cepta ceremonialia ordinabat homines ad bonũ p tp̃e ve. te. erant eñ inſtituta ad figurãdum xp̃i myſteriũ venturꝝ: ꝓpter quod ille ceremonie ceſſant xp̃i myſterio adimpleto: ⁊ alie ſũt inſtitute. verbi gr̃a inter ceremonialia veteris legis principalia erãt oblationes et ſacrificia: que figurabant xp̃m in cruce offerendũ ⁊ immolandũ. ꝓpter quod ipſo iam oblato ⁊ imolato offerre dictas oblatõnes et ſacrificia: ⁊ maxime poſt publicatum euãgeliũ eſt ſignificare ꝙ oblatio xp̃i in cruce ⁊ eiꝰ immolatõ nondum ſit impleta: quod eſt falſum: propter quod oportuit aliud ſacrificium inſtitui: quod eẽt ſignificatum oblationis chriſti iam complete: et ſic chriſtus inſtituit ſacrificiuȝ euchariſtie quod eſt memoriale paſſionis dominice: Luce. xxij. ca. Hoc eſt corpus meum quod pro vobis tradetur: hoc facite in meam cõmemorationem: et ſic de alijs ceremonialibus ſuo modo. q̃tũ aũt ad iudicialia precepta lex non ordinabat ad aliquid figurandum p ſe ⁊ directe ſed ad modum ſeruandi iuſticiam inter hoies

ꝓpter quod adueniente chriſto nō ſūt euacuata ⁊ morti-fera ſicut ceremonialia: que poſſunt ſeruari dum tñ ñ ſer-uant̄ vt obligantia ex lege illa: quia fuerūt inſtituta ad ſer-uandū iuſticiam inter hoīes ꝓ ſtatu veteris teſtamenti q̄ eſt totus figuralis reſpectu ſtatus noue legis. j. Coꝛ. x. c. Oīa contingebant illis in figura: ꝓpt̄ quod p̄cepta iudi-cialia ꝑ accidēs fu-erūt figuratiua: Et iō ſeruare illa ex ob-ligatōne veteris le-gis: ē ſignificare fa-cto ꝙ ſtatus illius ꝓplī adhuc durat: quod ē falſū: poſſūt tñ ſeruari ex ratiōe alia: vtpote ex no-ua inſtitutōe eccl'ie vel pricipū alicui⁹: vel hmōi: ſic igit̄ di-cit aplūs:

d Scimus autē q2 bona eſt lex ſi q̄s ea lētime vtat̄. ſ. mo-ralibus ꝑ ſemper: ceremonialib⁹ vſ-q3 ad paſſionē xp̄i: ex tunc eñi fuerunt mortua: q2 nō obli-gabant vltra: pote-rant tñ ſeruari dum tñ nō poneret̄ ſpes ī eis: ⁊ hoc vſq3 ad publicatōnē euā-geliȷ: ſed ex tūc fue-rūt mortifera ſicut ſupra plenius dictum eſt in epiſtola ad Gal. ⁊ in epiſtola ad Ro. Judicia' āūt tp̄e ve. te. tanq̄3 ex lege obligāti-bus: tp̄e vō noui te. ex alia obligatōne vt dictum ē.

eſt lex ſi q̄s ea lētime vtatur: [c] ſciētes hoc: q2 lex iuſto nō ē poſita: [f] ſ3 iniuſtis [g] ⁊ ñ ſub-ditis: [h] impȷ̄s [i] ⁊ peccatori-bus: [k] ſceleratis [l] ⁊ cōtamia-tis: p̄ricidis ⁊ m̄ricidis: ho-micidis: fornicarȷ̄s: maſcu-loꝝ cōcubitoribꝫ: [m] plagia-rȷ̄s: [n] mēdacibꝫ: ⁊ piuris: [o] ⁊ ſi q̄d aliō ſane doctne aduer-ſat̄ [p] que ē [q] ſm̄ euāgeliū [r] glie beati dī [s] q̄d [t] creditū ē mihi [v] Grās ago ei q̄ me cōfoꝛta-uit in xp̄o ieſu dn̄o nr̄o: [x] q̄a fideleꝫ me exiſtimauit [y] po-nens in miniſterio. [z] Qui pri⁹ blaſphem⁹ fui [a] ⁊ ꝑſecu-tor ⁊ cōtumelioſus: [b] ſ3 miſe-ricordiā dei cōſecutus ſum [c] q2 ignorās feci [d] ī incredulī-tate. [e] Supabūdauit autē

c Scientes. Hic ꝯñter ſoluit obiectōnem p̄dictā q̄tū ad vim legis coactiuā que per penas cohibet a malis: Et q̄tum ad hoc dicit: e Scientes quia lex iuſto non eſt poſita. q̄tum ad vim coactiuā: quia iuſtus non cohibetur timoꝛe pene a malis: ſ3 virtutis amore: ⁊ ſic eius volūtas eſt legi conſona: ꝓpter quod ꝑ legem non cogitur: q2 coa-ctio violentiam importat: ſed ſic lex poſita ē hoībus mal'. ꝓpter quod ſubdit̄: f Sed iniuſtis. i. iniq̄ agentibus contra ꝓximū. g Et non ſubditis. i. rebellibus ſuperi-oribus ſuis. h Impȷ̄s. agentibus cōtra deum: ſicut ⁊ per oppoſitum pietas vno modo accepta idem eſt quod cultus diuinus. i Et peccatoribus. ex infirmitate de-linquentibus. k Sceleratis. qui peccant ex certa ma-licia. l Et ꝯtaminatis. peccatis carnalibus gn̄aliter. cetera patent vſq3 ibi. m Plagiarȷ̄s. i. aſſuetis pla-gas ⁊ verbera alȷ̄s inferre. n Mendacibus. menda-cio ꝑnicioſo. o Et ſi quid aliud ſane doctrine aduerſa-tur. oē tale q̄d ē ꝑ legem puniendū. p Que. ſ. ſana do-ctrina. q Eſt ſm̄ euangeliū. cui concordat oīs veritas r Glie beati dei. dicit eñi glia ⁊c. q2 p̄dicauit hāc gliam. s Qd̄. ſ. euangeliū. t Creditū eſt mihi. tanq̄3 ipſius fideli p̄dicatori. v Grās. quia fecit mentionē de euan-gelio ſibi credito. iō incidenter grās agit deo de ſua vocatōe ad fidem ⁊ aplātum dicēs: Grās ago ei qui me cōfortauit in xp̄o ieſu: ſm̄ ꝙ dicit̄ act. ix. Saulus āūt multomag⁹ cō-ualeſcebat ⁊ confundebat iudeos ⁊c. x Quia fideleꝫ me exiſtimauit. i. iudicauit. y Ponens in miniſterio. aplātus. z Qui prius blaſphem⁹ fui ꝯtra ꝑſonā xp̄i. a Et ꝑſecutor ⁊ ꝯtumelioſus: ꝯtra mēbꝛa ei⁹. ꝑſecutor in factis: cōtumelioſus in verbis. b Sꝫ mi. dei ꝯſe. ſū. .i. remiſſiōem peccatoꝝ. c Quia ignorās feci. q̄d eñi ignorant̄ ꝯmittit̄ facili⁹ ignoſcit̄ q̄3 q̄d ex certa malicia ꝑ-

petrat̄. d In incredulitate. i. falſe credens hm̄ age. e Supabūdauit āūt gr̄a dn̄i. q. d. nō ſolū ſū ꝯſecut⁹ ab eo remiſſionē peccatoꝝ: ſ3 etiā collatōnem donoꝝ ſuoꝝ: iō ſubdit̄: f Cū fide ⁊ dilectōne. fidei eñi per charitatē formate ꝯnectūtur alia dona ad grā3 grati-facientē ꝑtinen-tia. g Fidel' ſermo. i. verus. h Et oī acce-ptione dignus. q2 ē vtilis audi-entibus: ⁊ quis ſit ille ſubdit: i Quia xp̄us ieſus venit ī hūc mundū. in car-ne paſſibili. k Pecca. ſal-uos facere. ſua b̄ndicta paſſio-ne cuius effect⁹ in baptiſmo cō-municatur.

gr̄a dn̄i nr̄i [f] cum fide ⁊ dile-ctione que ē ī xp̄o ih̄u [g] Fide-lis ſmō [h] ⁊ oī acceptōne di-gnus: [i] q2 xp̄s ih̄s veīt ī hūc mūdū [k] pctōres ſaluos face-re [l] quorum primus ego ſuꝫ. Sed iō miam cōſecut⁹ ſuꝫ: [m] vt in me primū [n] oſtēderet [o] xp̄s ih̄s oēm patiaꝫ [p] ad in-formatōem eoꝝ qui credi-turi ſūt illi ī vitā etnā. [q] Re-gi aūt ſcłoꝝ [r] īmortali [s] inui-ſibili [t] ſoli deo honor et glīa in ſcłā ſcłoꝝ amen. [v] Hoc p̄-ceptum cōmēdo tibi fili ti-mothee [x] ſm̄ p̄cedentes ī te ꝓphetias: [y] vt milites in ill' bonam [z] militiam [a] habens fidem [b] et bonam cōſcienti-am. [c] Quam [d] quidam repel-lentes [e] circa fidem naufra-

l Quoꝝ p̄m⁹ ego ſum. non oꝛ-dine tp̄is: ſ3 ma-gnitudine iniq̄-tatis vt exponit glo. Sed q2 mł-ti grau⁹ pecca-uerūt in chriſtū ip̄m in ꝑſona ꝓ-pria nequit ꝑſe-quēdo: iō dicēdū videt̄ melius q̄d cū di: l Quoꝝ prim⁹ ego ſū. ſic intelligat̄. ſc3 inter illos qui d' peccato ad g̃ām reuocant̄: q2 hec reuocatio fuit in paulo val-de mirabilis: ꝓpter quod in eccl'ia ſolēnizat̄: ⁊ ſic li pri-mus excellentiam notat vocatōnis huius. Et huic cō-cordat l̄ra ſequēs cū dicit̄: m Vt in me primū. i. principalr̄. n Xp̄s ie. oēm patiaꝫ. i. ꝑfectā patiaꝫ o Oñderet. me miſerabiliter reuocādo cū eēꝫ ī actu ꝑſequēdi eū in membris ſuis. p Ad informa. eoꝝ q̄ credituri ſūt. vt nullus ꝓpter enormitatē peccati ſui deſperet conſequi miſ̄cōꝺiam xp̄i. ⁊ vlterius. Vitā eter-nam: iō ꝯcludit vlterius. q Regi aūt ſcłoꝝ. i. trini-tati eterne: eternitas eñi que ſimpl'r eſt indiuiſibilis nō comp̄hendit̄ niſi ꝑ ꝯparatōnem ad tp̄s infinitū: q̄d deſi-gnat̄ noīe ſcłoꝝ. r Immoꝛtali. ad differētiā iouis ⁊ ſaturni ⁊ hmōi qui fuerūt hoīes mortales. s Inuiſibili. ad drīam idoloꝝ que ſūt de mā ſenſibili. t Soli deo. ꝑ hoc eñi non ſignificat̄ in deo ſolitudo cū in eo ſint tres ꝑſone: ſed ꝑ hoc fit excluſio oīs alteri-us a cultu dei debito: iō ſubdit̄. Et honor ⁊ glīa ⁊c. v Hoc p̄ceptum. Hic aplūs redit ad ꝓpoſitū inducē-do timotheū ad reſiſtendū doctorib⁹ falſitatis dicens: Hoc p̄ceptū ꝯmendo tibi. tanq̄3 fideliter adimplēdū. x Scdm̄ precedentes in te ꝓphetias. i. ſm̄ illud q̄d ſpiritusſanctus reuelauit mihi de te futurum: anteq̄3 ordinarem te ep̄m. y Et milites in illis. i. contra illos ſcilicet pſeudo apoſtolos. z Militiam bonā. eis viriliter reſiſtendo et eorum falſitatem confutādo a Habens fidem. ſcilicet rectam et firmam. b Et conſcientiam bonam. ita ꝙ vita tua ſit doctri-ne confirmatiua. c Quam. ſcilicet conſcientiam bonam. d Quidam repellentes. ſcienter malum agentes. e Circa fidem naufragauerunt. ideſt pe-rierūt. abyſſus eñi abyſſū inuocat. ⁊ dicit: naufragaue-rūt. q2 ſicut nauta patiēſ naufragiū ꝑit ⁊ alȷ̄ cū eo: ſic

tales a fide cadētes inducūt alios ad infidelitatem.
f Ex quibus eſt hymeneus ⁊ alexander. noīa ſunt ꝓpria hoīm. g Quos tradidi ſathane. eos excōican do. ⁊ etiā vexationi demonis ſubdēdo. demones em̄ in inferno executores ſunt diuine iuſticie. ⁊ etiā aliquādo in hoc mūdo ſicut dicit ps. lxxvij. Miſit irā indignatōis ſue indignationē ⁊ irā ⁊ tribulatōē immiſſionē per āgelos malos. h Vt diſcant non blaſphemare correcti ꝑ experientiā pene. excōicatio em̄ ⁊ tal' afflictio medicinalis eſt.

gauerūt:[f] ex quib' eſt hymeneus ⁊ alexāder[g] quos tradidi ſathane[h] vt diſcāt nō blaſphemare. Ca. ij.

Obſecro igit primum oīm[b] fieri obſecratōes: orōnes: poſtulatōes: grāru[m] actiones[c] ꝓ oīb' hoīb':[d] ꝓ regib' ⁊ oīb' q̄ in ſublimitate cōſtituti ſunt[e] vt q̄etā ⁊ trāquillam vitā agam'[f] in omni pietate[g] ⁊ caſtitate.[h] Hoc em̄ bonū ē[i] ⁊ acceptū corā ſaluatore nrō deo[k] qui oms

Prima ad Timotheum.

Capitulo vbi dicitur in poſtilla: Fabulis et genealogijs. Additio.

Per fabulas in hoc intelligende videtur quedā fabule friuole ⁊ inanes que ſepe in talmudicis doctrinis inueniunt: vt dictū fuit ſatis large in additionibus ſup eſa. xxviij. ⁊ Zach. v. que quidē fabule a doctrina phariſaica deſcederūt ſicut ⁊ totū ipm talmud. inter quas fabulas multa dicunt de tpe meſſie venturi fabuloſa que potius ſunt deridenda q̄ audienda: vt dicitur in libro qui dicit Canhedē: q tpe meſſie germinaret terra promiſſionis panes coctos ⁊ formatos acſi eēnt in clybano. Similiter q terra illa germinaret tpe meſſie veſtes ſericeas ſm exigentiam cuiuſcunq̄ indui volentis: ex quibus fabulis multi eoꝝ inciderūt i errorē credentes q xps non venit: ex quo iſta ⁊ ſimilia non fuerūt facta. Obſeruatio aūt legaliū licꝫ ſit erronea: nō tn̄ ꝓprie dr fabula. Hʒ em̄ aliq̄ veritatē realr. hʒ etiā fūdamētū i lr̄a: ⁊ ſi nō ſane intellecta. traditiones etiam iudeoꝝ quibus irritum faciebāt mādatum diuinū: lʒ dicēde ſunt erronee ſeu ꝑnicioſe non tamen fabule. Circa genealogias in hoc loco dictas cōſiderādum eſt q iudei aſſerebāt q nullus eēt idoneus ad docēdū de lege diuina niſi eēt de tribu leui vel de tribu yſachar. De leui ei legit Deut. vlti. Docebūt iudicia tua Jacob ⁊ legem tuā iſrl. De yſachar vo legit .j. Paral. xij. De filijs quoq̄ Jſachar viri eruditi: qui nouerant ſingula tpa ad ꝑcipiendū quid facere debet iſrael. Vn̄ ex iſtis genealogijs iudei nitebantur excludere paulū ab idoneitate docendi legem diuinā: eo q non eſſet de aliqua ꝑdictarum tribuū: ſed de tribu beniamin: ⁊ multo fortius excluderent ſm eos timotheus ⁊ Tytus: qꝛ alienigene. Et in pſal. dicit: Non fecit taliter oī nationi: ⁊ iudicia ſua nō manifeſtauit eis. que quidē genealogie dicūtur interminate: qꝛ non ſūt determinate ꝑ ſacras auctoritates. Jllas em̄ auctoritates quas ad h̄ inducunt manifeſtum eſt q non excludunt alios a doctrina legis.

Jn eodē caplō vbi dr in poſtilla: Que q̄ōnes magi' ꝓſtant. i. lites ⁊ cōtētiones. Additio.

Hoc quod dicit hic: Que q̄ōnes ⁊c̄. ſm glo. non ſolū intelligendū eſt de hereticis vel iudeis ſeu de pſeudo aplis: ſed etiam de catholicis auctoribus qui non debēt intēdere fabulis ſeu dubijs q̄ magis preſtant q̄ōnes. i. lites diſputatiuas: q̄ edificatōēꝫ iuſticie dei. i. non edificant hoīes in iuſticia dei que edificatio eſt in fideꝫ. que quidē exhortatio apoſtoli facit contra multos qui dubia que nec ad fidem nec mores nec ad expōnem alicuius paſſus ſacre ſcripture ſūt pertinentia introducunt in doctrinis theologicis ⁊c̄.

Jn eodem capitulo primo vbi dicit in poſtil. Regi autē ſcloꝝ. i. trinitati eterne. Additio.

Jn noīe ſcloꝝ videntur intelligi pn̄s ſeculum et futurum que quidem ſecula cōꝓhendūt oēꝫ durationem.

Caplm. ij.

Obſecro igit primū. Hec eſt ſcd̄a pars hui' epl'e in qua ponit actus ſcd̄s ꝑtinens ad ep̄m: q̄ eſt oblationes orōnū offerre deo: ſm q hebre. v. Oīs pontifex ex hoībus aſſumptus ꝓ hoībus cōſtituit in his que ſūt ad deū vt offerat dona ⁊ ſacrificia ꝓ peccatis. Jgit primo inſtruit timotheuꝫ d' actu orādi: ſcd̄o populū ſubiectum ſibi: ibi. Volo ergo. Prima adhuc i duas: quia primo inſtruit euꝫ de actu orandi: ſecūdo reddit rōnem ſui dicti: ibi. Hoc enim. Prima adhuc in duas: qꝛ primo docet orandi modū: ſcd̄o ꝓ quibus ſit orāduꝫ: ibi Pro omnibus. Circa primū ſciendū q ad actum orandi tria requirunt. Primū eſt acceſſus orantis ad deū q̄ orat ⁊ hoc fit ꝑ eleuatōēm mentis in deū quod fit per orōnem que ſm Damaſcenū eſt aſcenſus mentis in deū: ⁊ ſm hoc dicit apoſtolus: Obſecro primū oīm fieri orōnes. Scd̄m ē ꝓpoſitio eius quod in orōne petit: qd̄ fit dupliciter: Uno modo in generali: vt cum dicit: Deus adiuua me. ⁊ q̄tū ad hoc dicit: Petitiones. Alio mō in particulari: vt cum petitur aſſecutio alicuius boni vel euaſio mali determinati. et ſic dicit: Poſtulationes: Tercium quod requirit eſt illud per quod oratio fit exaudibilis. ⁊ hoc ē duplex: vnū eſt ex parte dei: quod ē eius ſanctitas: vel aliud ab eo ſanctificatum: ſicut cum dicitur per ſanctam reſurrectioneꝫ tuā libera nos: vel aliquid huiuſmodi: ⁊ ſic dicit: b Obſecrationes. i. per ſacras dep̄cationes: ꝓpter quod in fine orōnum eccl'ie dicit per ieſum chriſtum dn̄m noſtrū. Aliud eſt ex pte orantis quod eſt gratitudo de beneficijs acceptis. ille em̄ qui de beneficio accepto oſtendit ſe gratum dignus efficitur: vt aliud ſibi detur: ⁊ q̄tum ad h̄ ſibi dicit: Gratiarūactiones. c Pro oībus. Hic conſequēter oñdit ꝓ quibus ſit orandū cum dicit: Pro oībus hoībus generaliter. d Pro reg. et ꝓ om. qui ſunt in ſub. conſti. ſicut ſunt principes ⁊ p̄lati: ꝓ quibus eſt oranduꝫ ſpecialiter. nam ex eoꝝ bona diſpōne dependet bonū cōe iō ſubdit: e Vt quie. et tranquil. vitam agamus. ſub regimine eoꝝ. f Jn omni pietate. i. cultu dei debito vt dictū eſt capitulo ꝑcedenti. g Et caſtitate mentis. q̄ eſt integritas fidei et corporis: que conſiſtit in repreſſione carnalis concupiſcētie. Et notandū eſt q non ſolū ꝓ principibus xp̄ianis eſt orandū: ſed etiam ꝓ infidelibus: ſub quibus manent chriſtiani: quia ꝑ hoc poſſunt xp̄o quiete ſeruire. ſic em̄ informabat hieremias iudeos in captiuitatem babylonicā ductos: dicens ex pte dn̄i. Querite pacē ciuitatis ad quā tranſmigrare vos feci: ⁊ orate ꝓ ea dn̄m: qꝛ in pace illius erit pax vr̄a. h Hoc em̄. Hic oñr reddit rōnem dicti. ſ. quare dicto modo ſit oranduꝫ: ſcd̄o declarat dictū ſuū: ibi. Vnus em̄. Circa primū dicit: h Hoc em̄ bonū eſt. i. vtile vobis tpaliter: vt oſtenſum eſt: i Et acceptū coram ſaluatore nr̄o deo. i. meritoriū apō ipm vite eterne. k Qui oēs ho. vult ſal. fieri ⁊c̄. Sed cum oēs non ſaluent videt ex hoc q voluntas ei' ſit inefficax: vel dictū apoſtoli minus veꝝ: ꝓpter quod hoc dictū apl'i trib' modis exponit. Vno mō vt ſit ibi diſtributio accomodata: vt ſit ſenſus: de' vult ſaluos fieri oēs hoīes q̄ ſaluant: qꝛ nullus fit ſaluus quem non velit ſaluum fieri. Scd̄o mō vt ſit ibi diſtributio ꝓ gn̄ib' ſinguloꝝ ⁊ non ꝓ ſingul' geneꝝ: ſicut cū dr̄ oē aīal fuerit i archa noe: qꝛ de oībus generib' aīaliū fuerūt ibi aliq̄ indiuidua: ⁊ ſic de' d' oībus ſtatibus hoīm vult aliq̄s ſaluos fieri ⁊ ſaluat. Tercīo mō vt intelligat dcm̄ apl'i de volūtate dei ātecedēte: lʒ non

boĩes vult ſaluos fieri[l] ⁊ ad agnitõez veritatis[m] venire: [n] Unꝰ.n.deꝰ:[o] vnus ⁊ mediator dei ⁊ hoim hõ xp̃s ieſus q̃ dedit redemptõez ſemetipm̃ p oib᷒.[p] Cui[q] teſtimoniũ tp̃ib᷒ ſuis ↄfirmatũ eſt:[r] in q̃ poſitus ſum ego predicator ⁊ apl̃s.[s] Ueritatẽ dico nõ mẽtior:[t] doctor gẽtiũ[v] in fide ⁊ veritate.[x] Uolo ẽ viros orare in omĩ loco:[y] leuãtes puras manꝰ[z] ſine ira:[a] ⁊ diſceptatõne.[b] Silr̃ ⁊ mulieres[c] in habitu ornatu[d] cũ verecũdia[e] et ſobrietate[f] ornantes ſe:[g] nõ in tortis crinib᷒[h] aut auro[i] aut margaritis:[k] vel veſte p̃cioſa:[l] ſed q̃d decet mlĩeres:[m] promittentes pietatem p opera bona [n] Mlĩer ĩ ſilẽtio diſcat:[o] cũ oĩ ſubiectõne.[p] Docere aũt mulieri ñ pmitto[q] neq̃ dñari in viꝝ:[r] ſed eſſe in ſilentio [s] Adã.n.primꝰ formatꝰ eſt:[t] deinde eua:[v] ⁊ adã ñ ẽ ſeductus[x] mulier aũt ſeducta in p̃uaricatõe fuit[y] Saluabit aũt p filioꝝ generatiõez:[z] ſi pmãſerit in fide[a] ⁊ dilectõe[b] et ſanctificatione cum ſobrietate.

Ca.iij.

F[a]Idelis ſermo[b] Siq̃s epiſcopatũ deſiderat: bonũ

conſequẽte. Et dicit voluntas añcedẽs qua quis vult aliquid abſolute. Cõſequens aũt qua vult aliquid conſideratis circũſtãtijs ⁊ ↄditionibus p̃ticularibus. primo modo vult iudex ciuitatis oẽs ciues viuere: inq̃ntum ſũt mẽbra ciuitatis: ⁊ ſub iſta ↄſideratõne hoc eſt bonũ. ſi aũt ↄſideretur aliquis vt fur vel homicida: ſic ñ vult eũ viuere: q̃a non ẽ bonũ ſed mori: eo q̃ turbat bonũ cõe: ⁊ hoc modo deus vult oĩs homines ſaluos fieri: inq̃ntum ſũt hoĩes ipſius capaces p cognitõem ⁊ amorẽ ↄſideratis tñ cõditionib᷒ p̃ticularib᷒ ſm̃ quas aliq̃ ſunt iuſti: aliq̃ peccatores ſic vult ſm̃ ordinem ſue iuſticie aliquos ſaluos fieri ⁊ aliquos damnari. Sciendũ tñ q̃ volũtas fert̃ ĩ res ſm̃ q̃ in ſe ſunt: et ideo vult illud ſimplicit̃ quod vult put exiſtit ĩ re: ſm̃ ſuas cõditõnes ⁊ circũſtãtias: id volũtas cõſequẽs eſt volũtas ſimpliciter dicta: añcedẽs vo ſm̃ q̃d: p̃pter q̃d ab aliquibus velleitas noĩatur. l Et ad agnitõnem veritatis. euangelice. m Uenire. p fidem formatã charitate. n Unus eñ. Hic conſequẽter declarat dictũ ſuũ. ſcꝫ q̃ deus velit oĩs ſaluos fieri modo p̃dicto. d. Unus ẽ deꝰ. creator oim̃ hoim̃ ad ſuã ſilitudinem. o Unus ⁊ mediator dei ⁊ hoim̃. q̃ paſſus eſt p ſalute oim̃ q̃ntum ad ſufficientiã non tñ q̃ntum ad efficaciam: quod p̃uenit ex defectu aliquoꝝ: quibus p̃pter eoꝝ demerita non p̃ficit paſſio xp̃i q̃ntum ad effectum. p Cuius. ſ. mediatoris. q Teſtimoniũ tp̃ibus ſuis confirmatũ eſt. q: tp̃e veteteſta. confirmatũ eſt p p̃phas eiꝰ aduentũ denũciantes: ⁊ tp̃e noui p ipſius predicatõnem multis miraculis cõfirmatũ: ⁊ p apl̃os p̃dicantes: ⁊ in noĩe xp̃i multa miracula facientes. In quo. ſ. teſtimonio predicãdo. r Poſitꝰ ſuꝫ ego ⁊ p̃di. ⁊ apl̃s. Eſt aũt apl̃s nomẽ dignitatis ſiue ſtatus. p̃dicator vo nomen actus cõuenientis ſtatui illi. s Ueritatẽ dico ⁊ non mẽtior. in aliquo. t Doctor gentium. ad quẽ ſpectat veꝝ dicere doctor inquã. v In fide et veritate. i. in his que p̃tinẽt ad fidem ⁊ mores in quibus conſiſtit veritas vite. x Uolo ẽ. Hic ↄñter docet orandi modũ q̃ntum ad p̃plm̃ ep̃o ſubiectũ: ⁊ primo q̃ntũ ad viros. d. x Uolo viros orare in oĩ loco. ⁊ non ſolũ in eccl̃ia: ſed etiã alibi oportunitate habita. y Leuantes puras manus. ⁊ dicit puras ab opibꝰ iniquis: leuantes vt per hoc deſignet̃ eleuatio mentis in deũ interꝰ: motus eñ aĩe interiꝰ redũdat in corpus exterius. z Sine ira ad p̃ximũ: quia orans dꝫ habere cor quietũ. a Et diſceptatione. i. heſitatõne ad deũ: nõ dubitans de eiꝰ exauditõne: dũmodo tñ oret pie p̃ſeuerant̃ ⁊ p ſe: q̃a ſi nõ ſtatim exaudiat̃ in effectu: exaudiet̃ tñ tp̃e competẽti: ſcd̃o q̃ntum ad mulieres. d. b Silr̃ et mulieres. ſup ple orare volo. c In ha. or. i. decenti ⁊ honeſto. d Cũ verecũdia. que eſt p̃cioſũ ornamentũ in fronte mlĩerꝫ. quo caret frõs meretricis: Hiere. iij. Frõs mulieris meretricis facta eſt tibi: q: noluiſti erubeſcere. e Et ſobrietate. geſtus decentis. f Ornãtes ſe. non curioſe: ideo ſubdit̃: g Nõ in tortis crinibus. i. criſpatis ⁊ capitibꝰ nõ velatis. h Aut auro. i. aureis ornamẽtis. i Aut margaritis. affixis auro vel argẽto: vel in veſtibꝰ ↄſutis circa collũ ⁊ manꝰ. k Uel in veſte p̃cioſa. ⁊ iſta ſũt intelligenda vltra modũ ſtatus aut p̃ſone: q: ſunt curioſitatis: ⁊ incitãt in peccatũ luxurie. l Sꝫ q̃d decet mulieres. ſ. h̃re veſtes ſimplices ⁊ honeſtas. m Pro. pietatẽ. p bona opa: ita q̃ pecunia ñ expendat̃ in talibus vanis ⁊ curioſis: ſꝫ in operibus pietatis q̃ debẽt eẽ ornamẽta mulieris. n Mulier in ſilentio diſcat. ſcꝫ a p̃dicatore in eccl̃ia: ⁊ a viro ſuo ĩ domo. o Cũ oĩ ſubiectione. i. hũilitate. p Docẽ aũt mulieri nõ pmitto: q: docẽ ẽ opus ſapienẽ: ſapia vo non viget in mulierib᷒ de cõi curſu. q Neq̃ dñari in viꝝ. ſ. ſuũ. r Sed eẽ in ſilentio. ei nõ cõtradicẽdo: ſed ĩ licitis et honeſtis ei obediendo: q̃d declarat p primũ hoiem ⁊ feiam. d. s Adã eñ primus. i. p̃rio formatus ẽ: Gen̄. j. t Deinde eua: Gen̄. ij. ⁊ hoc de coſta ade: ad oñdendũ q̃ vir ẽ principiũ mlĩeris q̃d p̃fert ei q̃d ẽ ex principio. v Et adã non ẽ ſeductus. ſ. in h̃ q̃ crederet eẽ veꝝ ſerpentis dictũ: Eritis ſicut dij. fuit tñ ſeductus in hoc q̃ ad exhortatõnem mlĩeris comedit de ligno vetito ne cõtriſtaret eã: ⁊ q: credit illã trãſgreſſionẽ non ſic eẽ puniẽdã. x Mlĩer aũt ſeducta in p̃uaricatõne fuit: quia dictum ſerpẽtis veꝝ eẽ credidit: iſta tñ. ij. ſen. diffuſius p̃tractant̃. y Saluabit̃ tñ p fi. gene. q. d. lꝫ nõ ſaluet̃ p doctrinã quã ſibi nõ cõcedo: ſaluabit̃ tñ p educatõem p̃lis ad dei ſuitutẽ: q̃d cedet ſibi in meritũ vite eẽne. z Si pmãſerit in fide. erga deũ. a Et dilectõne. erga viꝝ. b Et ſã. ⁊ ſo. circa p̃priũ ſubiectũ.

Caplm̃. iij.

Fidelis ſermo. Hec ẽ tercia ps: in qua inſtruit̃ timotheꝰ de tercio actu ad ep̃m p̃tinẽte q̃ ẽ ordinare gradus eccl̃ie: Et diuidit̃ in duas p̃tes: q: primo poni̇t̃ hec inſtructio: ſcd̃o inſtructõnis ratõ: ibi. Hec tibi ſcribo. Prima adhuc in duas: q: p̃rio ponit̃ inſtructio de maiori gradu: ſcd̃o de minori: ibi. Dyacones. Circa primũ dicit: a Fidel̃ ſermo. i. verus. et ſubdit̃ in aliquibus libris: Et oĩ acceptõne plenus. nõ ẽ in libris correctis. b Siq̃s ep̃a. deſi. bo. opꝰ deſi. q. d. nõ ẽ deſiderandꝰ p̃pter officij dignitatẽ: ſꝫ p̃pt̃ annexũ laborẽ q̃ ẽ ordinatꝰ ad honorẽ dei ⁊ p̃ximi ſalutẽ. vñ dr̃ ab epi. q̃d ẽ. ſ. ⁊ ſcopos intẽtio: q: dꝫ ſp̄ intẽdere ſaluti plebis ſibi ↄmiſſe: dicunt aũt hic aliq̃ q̃ per ep̃atũ intelligit ſacerdotiũ: q̃d eſt etiã officiũ intẽdẽdi ſaluti p̃pli ſibi ↄmiſſi: q: imediate pꝰ agit d̃ ſtatu dyaconi. vt pꝫ in lr̃a: ⁊ nõ ẽ veriſilẽ q̃ ſcribendo de ſtatu ep̃i ſtatim tranſiret ad ſtatũ dyaconi ſacerdotio p̃termiſſo. Alij dicunt q̃ timotheus erat factus primas: eo q̃ eccl̃ia epheſina erat principalis totius p̃uincie: ĩ qua erãt multi ep̃i p timotheũ inſtruẽdi: p̃pter q̃d apl̃s inſtruit eũ qualis ſit inſtruẽdus in ep̃m. d. c Oportꝫ ẽ ep̃m ⁊c. põt tñ ↄueniẽt̃ dici q̃ inſtruit eũ de vtroq̃ ſub noĩe ep̃i ſacerdotis officiũ cõprehendẽtis: q: ſicut

eſt dictū ad offm̄ vtriuſq₃ ꝑtinet ſupintēdere pplo magis tn̄ extēſiue ad offm̄ epi.ſ.i tota dyoceſi ſua: ad offm̄ vo ſacerdotis in parochia .ſic igit̄ docet qualis ſit inſtruēd⁹ i vtroq₃ officio.d. c Oportz ḡ epm̄ irrephēſibilem eē.i.ſine notabili defectu ⁊ integre fame: Iſta tn̄ cōditō ⁊ alie ſequētes magis relucere debent in ipo epo q̄₃ in ſacerdote curato.

tur ſenſus diſcretionis hui requirit̄ in eccleſie miſtris. i Nō turpe lucrū ſectātes.habēdo oculū magis ad tpale bonū q̄₃ ad ſpūale miniſteriū. k Hn̄tes miniſteriū fidei.i.cognoſcentes circa fidē illō qd̄ ē ſimplicibus laicis occultū: vt poſſint eos docere. l In cōſcientia pura.in tali doctrina q̄ſtu₃ non attēdēdo: ſ₃ honorē diuinū.

d Vni⁹ vxo.vi. .ſ.p⁹ baptiſmū: ſi eñi an baptiſmū habuit vxorem: ⁊ mortua fuerit nō preiudicat ei qui poſt baptiſmū poſſit accipe vna aliam: quia baptiſmus tollit illa₃ irreglaritatē.vt dī etiā in gloſa.
e Sobriū.in cibis ⁊ potibus
f Ornatū.in moribus.
g Prudentē. in agibilibus.
h Pudicū.i. honeſtu₃ in exteriori geſtu.
i Hoſpitale₃. in pietatis actu
k Doctore₃. .i.abile₃ ad docēdū rōne ſcie ⁊ facūdie.

opus deſiderat. [c]Oportz ei epm̄ irrephēſibilē eē: [d]vni⁹ vxoris viꝝ: [e]ſobriū: [f]ornatū [g]prudentē: [h]pudicū: [i]hoſpitalem: [k]doctorē: [l]n̄ vinolentū: [m]nō ꝑcuſſorē: [n]ſ₃ modeſtū: [o]nō litigioſū: [p]n̄ cupidū [q]ſue domui bn̄ ꝓpoſitū: [r]filios hn̄tem ſubditos [s]cū omi caſtitate. [t]Siq̄s aūt domui ſue ꝑeſſe neſcit: [v]quō ecclīe dei diligētia₃ hēbit: [x]Non neophitū: [y]ne i ſupbiā elatus [z]i iudiciū [a]icidat dyaboli. [b]Oportz āt ⁊ illū teſtioniū hr̄e bonū ab his qui foris ſūt [c]vt nō in obprobriū incidat [d]et i laqueū dyaboli. [e]Dyacones ſilr̄ [f]pudicos [g]nō bilingues: [h]non multo vino deditos: [i]nō turpe lucrū ſectātes: [k]hn̄tes myſteriu₃ fidei [l]i ꝯſcia pura. [m]Et hi aūt ꝓbent̄ primum: ⁊ ſic miſtrēt [n]nullū crimē hn̄tes [o]Mlieres ſilr̄ [p]pudicas [q]nō detrahētes: [r]ſobrias: [s]fideles i omib₃. [t]Dyacones ſint vni⁹ vxoris viri: [v]q̄ filijs ſuis bn̄ p̄ſint: [x]⁊ ſuis domibus [y]Qui ei bn̄ miniſtrauerit: [z]gradū bonū ſibi acq̄rēt: [z]⁊ mltā fiduciā [a]i fide q̄ ē i xp̄o ihū. [b]Hec tibi ſcribo [c]fili timothee: [d]ſperās me venire ad te cito. Si āt tardauero [e]vt ſcias quō oporteat te i domo dei ꝯuerſari q̄ ē ecclīa dei viui: [f]columna [g]⁊ firmamentū v̄itatis [h]Et maniſeſte magnū ē pietatis ſacr̄m [i]quod manifeſtū ē in carne

m Hi aūt ꝓbent̄ primū ⁊c̄.i. anteq̄₃ applicent̄ miſterio ꝓbent̄ de moribus ⁊ fide.
n Nullū crimen hn̄tes.q₂ debent eē integre fame.aliter eoꝝ in famia in dedecus eccleſie redūdaret. o Mulieres.Hic inſtruit eū de mulierib⁹.d. Mulieres ſimilit̄. ſupple oportet eē.

l Nō vinolētū.i.ad potatōem vini aſſuetū. m Nō ꝑcuſſorē.ex iracūdia. n Sed modeſtū.per repſſionē paſſionū. o Nō litigioſū.ita q̄ nō ſolu₃ ex ira nō ꝑcutiat aliquē: vt dcm̄ ē: ſ₃ nec etiā verbis iniurioſis ꝯtendat. p Non cupidū.q₂ victus ⁊ veſtitus debent eē diuitie xp̄ianoꝝ: ⁊ maxime epoꝝ ⁊ ſacerdotū.j.vj. Hn̄tes alimēta ⁊ q̄bus tegamur his ꝯtēti ſimus. q Sue domui bn̄ ꝓpoſitū.i.diligentem de bona ꝓuiſione domus ſue ⁊ maxime circa ꝓlem i moribus informandā: iō ſubdit̄. r Filios hn̄tem ſubditos.i.reuerentes ⁊ obedientes. s Cū oi caſtitate.⁊ nō ſint ſicut filij heli qui dormiebāt cū mulierib⁹ q̄ excubabant ad oſtiū tabernaculi.j.Reg.ij. t Siq̄s aūt domui ſue ꝑeſſe neſcit.negligēt ſe hn̄s circa eā. v Quō ecclīe dei diligētiā hēbit.q.d.nō ē veriſile: q̄a quilibet nāliter inclinat̄ circa ꝓuiſionē vxoris ⁊ filioꝝ: vn̄ bruta aīalia nāli inſtinctu circa hmōi curā ſūt ſolicita. x Nō neophitū.i.de nouo ꝯuerſū ad fidem. ⁊ dī a neos qd̄ ē nouū ⁊ phitos qd̄ ē fides. y Ne i ſupbiā elatus.ex ſua ꝓmotione feſtina. z In iudiciū.dyaboli. a Incidat.i.deijciat̄ a ſtatu grē et dignitatis ꝓpter ſuā ſupbiā: ſicut dyabolus ꝓpter ſuam ſupbiā fuit deiectus. b Oportz aūt illū ⁊ teſti.ha. bonū ab his qui foris ſunt.i.ab infidelib⁹. c Vt n̄ in obprobriū incidat.i.in ꝯtemptū nō ſolū ſue pſone ſed etiā eccleſie: in quā radundat contēptus ꝓcuratoris eius. d Et laqueum dyaboli.i.in odium ⁊ rancorem contra illos a quibus ꝑcipit ſe contemni. Dyacones. Hic conſequēter inſtruit Timotheum de ſtatu minori: ⁊ primo de dyaconibus: ſecūdo de mulieribus: ibi. Mulieres. Circa primum dicit: e Dyacones ſimiliter.ſupple oportet eſſe. f Pudicos.i. maturos et honeſtos in aſpectu et exteriori geſtu. g Non bilingues.q₂ ꝑ hoc ſuſcitantur in ecclīa diſſēſiones. h Nō multo vino deditos.q₂ ꝑ hoc auferp Pudicas.i.non ſolum caſtas interius: ſed etiam honeſtas in ſenſibus exterioribus.hoc ei proprie importat pudicitia. q Non detrahentes.quod frequenter contingit mulieribus: ſed vxores miniſtrorum eccleſie debēt pre ceteris moribus pollere. r Sobrias.in cibo ⁊ potu et veſtitu. s Fideles in omnibus.ſcilicet verbis et factis. Et reuertitur ad dyacones dicens: t Dyacones vnius vxores ſint viri.exponatur vt ſupra. v Qui filijs ſuis bene preſint.eos in moribus informādo. x Et ſuis domibus.vxorem et familiam debite regēdo. y Qui enim bene miniſtrauerint.in gradu dyaconi. z Gradum bonum ſibi acquirent. ideſt merebuntur q̄ fiant ſacerdotes vel epiſcopi. z Et multam fiducia₃ .ſ.habendi finaliter vitam beatam. a In fide.ideſt ꝑ fidem hieſu chriſti. b Hec tibi. Poſita inſtructione d̄ gradibus eccleſie: hic conſequenter ponitur inſtructionis ratio cum dicitur: Hec tibi ſcribo.quod ſubditur. c Fili timothee.non eſt de textu: ſed eſt gloſa interlinearis inſerta textui per ſcriptores. d Sperans me venire ad te cito ⁊c̄.quaſi dicat: ſi aliter deus diſpoſuerit: ita q̄ non poſſim te docere verbo de ordinatione eccleſie: doceā te ſaltem hoc ſcripto. e Vt ſcias quomodo oporteat te in domo dei conuerſar que eſt eccleſia ⁊c̄.ideſt eccleſiam conuenienter regere ⁊ ordinare. f Columna. recta et fortis ad ſuſtinendum. g Et firmamentum veritatis.ſcilicet euangelice quam eccleſia ſuſtinuit firmiter etiam in perſecutionibus maximis. h Et maniſeſte magnum eſt pietatis ſacramentum.ideſt ſacru₃ ſecretum.ſcilicet incarnatio verbi diuini: quod dicitur ſacramentum pietatis: ex maxima enim pietate et occulta patris proceſſit incarnatō filij: vt eſſet hoſtia immolata pro ſalute mundi. i Quod manifeſtum eſt in carne.ſcilicet aſſumpta: Per hoc enim q̄ chriſtus tactu ſue manus ſanabat leproſos: Et verbo ſuo ſuſcitabat mortuos: et imperatiue tanq̄₃ propria virtute: apparebat

ꝗ̄iuſtificatū ē ī ſpū: ˡapparu-
it angel': ᵐp̄dicatū ē gētib⁹
ⁿcreditū ē in mūdo: ᵒaſſum-
ptum in glīa. .iiij.
Spirit⁹ aūt ᵇmanifeſte
dicit: ᶜq̄ī nouiſſimis tp̄ib⁹
ᵈdiſcedēt q̄dā ᵉa fide ᶠatten
dētes ſpiritib⁹ ᵍerrorꝫ ʰ⁊ do-
ctrinis demonioꝝ ⁱ ī hypo-
criſi ᵏloq̄ntiū mēdaciuꝫ: ˡet
cauteriatā hn̄tiū ſuā cō ſci-
entiā: ᵐꝓhibentiū nubere.
ⁿabſtinere a cibis ᵒq̄s deus
creauit ad ꝑcipiēdū ᵖcū gra
tiarū actiōe ᵍfidelib⁹ ʳ⁊ hiſ q̄
cognouerīt veritatē. ˢQuia
oīs creatura dei bona eſt: ⁊
nihil reijciēdū q̄d cū grarū
actiōe ꝑcipit ᵗſctificat̄ .n.
ꝑ ᵛvbū dei ⁊ orōnē. ˣHec ꝓ-
ponēs ʸfratrib⁹ ᶻbonus eris
miſter xp̄i ihu: ᵃenutrit⁹ ver
bis fidei ᵇet bone doctrine
ᶜquā aſſecut⁹ es. ᵈIneptas
aūt ⁊ inanes fabulas ᵉdeuita
ᶠExerce aūt teipm ad pieta-
tē. ᵍNā corꝑalis exercita-
tio ʰad modicum vtilis eſt.

ꝗ virtus diuinitatis ſub carne latebat. k Iuſtificatū
ē in ſpū.i.ꝑ ſpm̄ſanctum iuſticiaꝫ xp̄i teſtificante: ſm̄ ꝗ di
cit̄ Ioh.xvj. Cū venerit ſpūs veritatis: ille arguet mūdū
de peccato ⁊ de iuſticia ⁊ de iudicio. ⁊ ſubdit̄: d̄ iuſticia vo:
q̄ꝛ ad p̄rem vado. tūc em̄ erat mittēdus ſpūſſanctus in ſi-
gno viſibili .ſ. poſt
aſcēſioneꝫ xp̄i: Io.
vij. Nonduꝫ enim
erat ſpūs dat⁹: q̄a
nondū erat ihēſus
glorificatus. ſpūs
aūt ſanctus appa-
rens in ſigno viſibi
li fuit teſtimonium
euidēs iuſticie xp̄i:
⁊ ꝗ erat vn⁹ de⁹ cū
patre: ſicut dixerat
q̄d tunc declarauit
petrus: vt pꝫ act.
ij. ꝓpter quod cre-
diderūt tūc tria mi
lia. l Apparu-
it angelis. lꝫ ei ante
cognouerīt chriſti
myſteriū tamē ipo
completo ī effectu
cognouerūt nouo
mō.ſ. noticia experi
mentali ſeu intuitiua: vt declaratū fuit diffuſius. ſ. Eph.
iij. m Predicatum eſt gentibus. per ap̄los ⁊ ſpālit̄ ꝑ
paulū qui ſpecialiter fuit ap̄ls gentiū: Gal. ij. Qui opatus
eſt petro in ap̄ſatu circūciſionis opatus ē ⁊ mihi inter gē-
tes ⁊c. n Creditū eſt in mundo. nā a tp̄e ap̄loꝝ in o-
bus mundi ꝑtibus p̄dicatum fuit xp̄i myſteriū: ⁊ ab aliq̄-
bus creditum vt declaratum fuit. ſ. plenius Roma. x.
o Aſſumptum ē in gloria. q̄ꝛ xp̄s in corꝑe glīoſo reſurre
xit ⁊ ſic in celū aſcendit: vt habet̄ act. j.

In ca. iij. vbi dicit̄ in poſtilla: Non neophitū. i. d̄ nouo
ꝯuerſum ad fidem. Additio.

Hec quod dicit̄ hic: Non neophitū. i. de nouo ad fi
dem ꝯuerſū intelligenduꝫ eſt de ꝓpinqua nouitate
tp̄is. vn̄ glo. in hoc loco: Heri cathecumin⁹ hodie
pontifex eſt: heri in theatro hodie in eccl̄ia: veſpe in curru
hodie in altari. hec in gloſa. Ex quo pꝫ: ꝗ non loquit̄ ap̄ls
de longinq̄ tp̄is dr̄ia: ſ; de breui: Non em̄ dixit glo. olim ca
thecuminus hodie pontifex: ⁊ ſic de alijs in q̄bus dr̄ia lon
ginqua poſſet intelligi: ſ; heri ⁊ hodie que ſunt dr̄ie p̄teriti
tp̄is ⁊ futuri breues tn̄. In religione autē neophit⁹ dr̄ vſ-
q; ad annū ꝓbationis non vltra ⁊c. Ca. iiij.

Spiritus aūt manifeſte. Hec eſt quarta ꝑs princi-
palis in qua inſtruit timotheū de alio actu ꝑtinēte
ad ep̄m: qui ē docere ꝓplm̄. ⁊ diuidit̄ in duas ꝑtes:
q̄ꝛ p̄mo excludit modū docendi erroneū: ſcd̄o ponit veruꝫ:
ibi. Hec ꝓponens. Circa primum dicit: a Spūs aūt.
ſcꝫ ſanctus. b Manifeſte dicit. i. reuelat mihi et alijs
ꝓut ſibi placet. ⁊ dicit: manifeſte. q̄ꝛ reuelationes diuine
certe ſunt illis quibus fiunt. c Quia in nouiſſimis tē-
poribus. potiſſime circa tp̄a antichriſti. d Diſcedent
quidā. i. alique notabiles ꝑſone. e A fide. ſicut pleni⁹
dictū fuit. ſ. ij. theſſa. ij. ſup illud verbū: Qm̄ niſi venerit
diſceſſio primū ⁊c. f Attēdentes ſpiritib⁹. ſ. malignis
g Erroris. i. ducētib⁹ homines in errorem. h Et do
ctrinis demonioꝝ. in falſis ꝓphetis loquentiū. ſicut ei ſal-
uator p̄miſit diſcip̄los in oēm ciuitatem ⁊ locuꝫ quo ipſe
erat venturus: vt hr̄ luce. x. ⁊ illi loquebant̄ in ſpūſancto
ſic ⁊ antixp̄s p̄mittet ꝓphas ſuos loquentes ſpū dyaboli-
co. i In hypocriſi. i. in ſanctitate ſimulata. k Lo-
quentiū mendaciū: vt ꝓpter ſanctitatis ſimulationē faci-
lius credatur mendacijs. l Et cauteriatam. i. obſtina
tam in ardore ſue malicie ⁊ concupiſcentie. eſt em̄ caute-
riū ferrum ignitū q̄ vritur caro: ⁊ ꝑ duriciam ferri intelli-
gitur obſtinatio in malo: ⁊ per eius igneitatē ardor mali-
gnitatis ⁊ ꝯcupiſcētie. m Prohibentiū nubere. q̄ꝛ
hoc ſit malū ꝑ ſe: cum de⁹ nuptias fecerit tanq̄; bonas
Gen. ij. ⁊ eas approbauerit: Math. v. dimittere tn̄ nu
ptias ꝓpter continentiā ſeruandā: vt liberius deo ſer-
uiatur eſt dimittere minus bonum propter maius.
n Abſtinere
a cibis. tāq̄; ab
immundis ꝑ ſe
⁊ illicitis: quod
tamen eſt falſū:
cum ſint dei cre
ature. oīs auteꝫ
creatura dei per
ſe bona eſt. pōt
tn̄ fieri aliq̄s ci-
bus malus ali-
cui per accidēs
vt quia prohibe-
tur ſibi a ſuperi-
ore: ⁊ ſic aliq̄ ci-
bi fuerūt illiciti
iudeis ve. teſta.
quia in lege pro
hibiti. Sed q̄a
talis abſtinen-
tia pertinet ad
ceremonialia q̄
ceſſant in noua
lege: vt dictum fuit. ſ. primo capitulo. ideo talis obſer
uatio non eſt licita: vt obligans ex veteri lege: poteſt
tamen homo ab illis vel ab aliquibus eorum abſtinē
alia ratione: vtpote ꝓpter macerationē ſue carnis: vel
ꝓpter conſeruationē ſue ſanitatis. o Quos deus
creauit ad ꝑcipiendum. i. ad vtendum. p Cū gra-
tiarūactione. de bn̄ficio dei. q Fidelibus ⁊ ꝑ. ideſt
r His qui cognouerūt veritatē. ſ. euāgelicā: ꝑ quā
legalia ceſſauerunt. s Quia omnis ⁊c. ⁊ patet ex di
ctis: et ſubditur ratio cum dicitur: t Sanctificat̄
enim per verbum dei. ſcꝫ incarnatum. v Et orati-
onem. ſ. fidelium qui gratias agunt deo de cibo a d̄o ſi-
bi preſtito: et ſic cedit eis non ſolum ad ſalutē corpis
ſ; et aīe. x Hec ꝑ. excluſo mō docēdi erroneo: hic ōnr
ꝓſeq̄t̄ veꝝ docendi moduꝫ: et p̄ q̄tū ad oēs generalr̄:
ſcd̄o q̄tum ad aliquas perſonas ſpecialiter: ibi. Seni
ores. docere vo ſupponit vitam virtuoſam ⁊ ſciētiā
ſine quibus actus docendi non eſt efficax: ideo apoſto
lus primo inducit timotheū ad docendi actum: ſecun
do ad virtutis exercitium: ibi. Et exerce teipſum. ter-
cio ad ſacre ſcripture ſtudium. ibi. Dum venio. Circa
primum dicit: x Hec proponens. ſcilicet ꝗ nu-
ptie ſint bone et cibi liciti: vt predictum eſt. y
Fratribus. ideſt fidelibus. z Bonus eris mini-
ſter ihēſu chriſti. exequens doctrinam eius et volunta
tem. a Enutritus verbis fidei. catholice. b
Et bone doctrine. apoſtolice. c Quam aſſecutus
es. per gradum epiſcopalem. nam epiſcopi ſunt ſucceſ
ſores apoſtolorum: vt dicitur in decretis viceſima pri
ma di. ca. in nouo teſtamento. d Ineptas autem
et inanes fabulas. ideſt quas anus ſolent narrare: et q̄
pro nihilo ſunt computande. e Deuita. talia eniꝫ
in doctrina fidei non ſunt proponenda. f Et exer-
ce. Hic conſequēter inducit timotheuꝫ ad virtutis ex
ercitium dicēs: Et exerce teipſum ad pietatē: et accipi
tur hic pietas dupliciter: vno modo prout pietas eſt
idem quod cultus diuinus in quo debet exerceri epi-
ſcopus: Alio modo prout pietas importat condeſcen
ſionem ad proximū: quod etiam pertinet ad ep̄m tam
in corꝑalibus q̄; in ſpūalibus. ⁊ ſubdit rōnem h⁹ exer-
citij. d. g Nā exer. corꝑalis. i. ieiunijs ⁊ vigilijs h⁹.
h Ad modicū vtilis eſt. ſ. ad repreſſionem ꝯcupiſcē-
tie carnis q̄ ſic in eo exercitatur quod modicū in timo
theo valebat: c⁹. caro ſufficienť ē repſſa tā ex infirmitate

[a]Pietas āt ad oīa vtił ē[b]ꝓmiſſiōem hñs vite: q̄ nūc ē [c]⁊ future.[d]Fidelis ſmo[e]ⁱ oī acceptōe dign⁹[f]In hoc.n. laboram⁹ et maledicimur: [g]q: ſpamus in deū viuū:[h]q̄ ē ſaluator oīm hoīm:[i]maxime fideliū.[k]Precipe hec[l]et doce.[m]Nemo adoleſcentiā tuā ɔtēnat:[n]ſȝ exemplū eſto fideliū:ī verbo:[o]ī ɔuerſatione:[p]in charitate:[q]in fide:[r]ī caſtitate.[s]Dū venio[t]attē de lectioni:[v]exhortatōni[x]et doctrine[y]Noli neglig̃e gratiā que ī te ē.[z]que data ē tibi ꝑ ꝓphiam[a]cū impoſitiōe[b]manuū pſbyterij.[c]Hec meditare:[d]in his eſto:[e]vt pfectus tuus manifeſt⁹ ſit oī-bus.[f]Attēde.n.tibi[g]et doctrine:[h]inſta in ill'.[i]Hoc eñ faciēs ⁊ teipm ſaluū facies: ⁊ eos q̄ te audiūt.[k]Seniorem ne increpaueris:[l]ſȝ obſecra vt prē3.[m]Juuenes vt frēs:[n]anus vt mrēs:[o]iuuenculas vt ſorores[p]ī omni caſtitate.

Capłm.v.

[a]Viduas honora:[b]que vere vidue ſunt.[c]Siqua āt vidua filios aut nepotes habet[d]diſcat primu3 domu3 ſuam regere:[e]ⁱ mutuam vicem reddere parentibus.[f]Hoc.n.acceptu3 eſt cora3 deo.[g]Que autem vere vidua eſt et deſolata:[h]ſpet ī deū:[i]ⁱ inſtet obſecratōibus

corpis vt habet̃ capitulo ſequēti q̄ȝ ex bono virtut' exercitio. a Pietas aūt ad oīa vtilis ē.quod pat3 ex dictis cū bene diſponat hoīem ad deū ⁊ ad ꝓximum. b Promiſſione hñs vite que nunc eſt.ſ.grē. c Et future.ſ.glīe:iō dicit apoſtolus: d Fidelis ſermo.i.ver⁹. e Et oī acceptōne dignus. q: credēti pficuus. f In hoc eñ labo.ⁱ maledi.i.obprobria ſuſtinemus. g Quia ſperamus ī deū viuū. q: fidelis ē reddendo pmiū: iō ſubdit̃: h Qui ē ſaluator ho.q̄tū ad ſufficientiā ex pte ſui. i Maxime fideliū.dicitur maxime:q̄a eorū ē ſaluator q̄tum ad ſufficientiā et efficaciam. k Precipe hec.vt hñs auctoritatem. l Et doce.vt hñs ſcia3. m Nemo adoleſcentiā tuam cōtēnat.i.l3 ſis iuuenis etate: tñ ſis ſenex in moribus vt nullus habeat occaſionem te contēnendi:iō ſubditur: n Sed exemplū eſto fideliū in verbo.ſane doctrine. o In ɔuerſatōe.ſancte vite. p In charitate.q̄tum ad pfectōnem affectus. q In fide.q̄tū ad pfectōnem intellectus:l3 aūt charitas ⁊ fides ſint interius in mente:tñ reducent exterius in opeꝛ:iō ſubdit̃: r In caſtitate.i.in mūdicia corpis ⁊ aīe. s Dū venio.Hic ɔñr inducat timotheū ad ſacre ſcripture ſtudiū dicens: t Attende lectioni.legis ꝓphetarū ⁊ euangelij: ⁊ quia illud qd̄ accipit̃ in ſtudio debet refundi per exhortationem et doctrinam in populo.ideo ſubditur: v Exhortationi.q̄tum ad agenda. x Et doctrine.q̄tū ad credenda. y Noli negligere grām que eſt in te.ne de talento abſcondito arguaris. z Que data ē tibi ꝑ ꝓphetiam.anteq̄ȝ eñ ordinaret̃ epūs reuelatū fuit paulo bonū futuꝝ eccleſie ex eius ordinatōne:ⁱ ſic ꝑ ꝓphetiam fuit ordinatus. a Cū impoſitōne manuum pſbyterij.Eſt aūt pſbyteriū dignitas vel officiū pſbyterij.ⁱ accipit̃ hic pſbyteriū pro epatu: ſicut ecōuerſo ſub noīe epi vel epatus comphendit̃ pſbyter ſeu pſbyteratus:vt in principio ca.pce.ⁱ dicit: b Manuū. in plurali q: in conſecratōne epi plures requirunt̃ alij epi. c Hec meditare.ſ.ſacram lectionem vt pdictum eſt:ⁱ officij tui dignitatem. d In his eſto.in ope exequēdo ꝑ doctrinam ſanam ⁊ alia ptinentia ad dignitatem epalem. e Et pfectus tuus manifeſtus ſit oībus.ita q̄ omnes pticipant te pficere nō ſolum tibi ſed etiam eccleſie. f Attende enim tibi.q̄liter viuas. g Et doctrine.qualit̃ doceas ſicut xp̄s cepit facere ⁊ p⁹ doce. h Inſta in illis.diligēter exequendo. i Hoc eñ faciens ⁊c.p3 ex dictis ſuꝑa. k Seniorē.premiſſo actu docēdi gñaliter q̄ ad oēs: hic ɔñr ponit̃ docendi modus quo ad pſonas ſpāles. nam ſicut dicit Greg.in paſto.ſm qualitatē auditorū debet formari ſermo doctoꝝ.Sciendum etiā q̄ corripere aliquem verbo eſt eum docere.dicit igit̃: k Seniorem ne increpaueris.arguēdo eum verbis duris. l Sed obſecra vt pſem.vt caucat ab indecentibus ſue ſenectuti:hoc tñ non eſt intelligendū de ſenibus obſtinatis in ſua malicia:qui ſūt acriter arguēdi ſicut Daniel durecoram oībus increpauit ſenes impudicos: Dan.xiij. m Juuenes vt fratres.vt papientes affectū dilectionis facili⁹ corrigātur. n Anus vt matres.vt honorifico verbo ad bonū magis moueant̃. o Juuen. vt ſorores.vt manſuetudine corrigātur ſm illō ps.lxxix. Qm̄ ſupuenit manſuetudo ⁊ corripiemur:verūtñ q: tał manſuetudo nō d3 eē nimis alliciens: iō ſubdit̃: p In oī caſtitate.Vt nec aliquo ſig̃: nec verbo poſſit aliquis epm notare d̄ aliqua leuitate erga iuuenculas.

Viduas honora.Hec eſt quinta ps Caplm.v. huius eplē in qua timotheū inſtruit de q̄nto actu ad epm ptinente:qui eſt bona eccleſie fideł' diſpēſare q̄ diſpēſanda ſunt miniſtris ecclie ⁊ paupib⁹.nā eps pē eſt paupeꝝ.Inter paupes aūt videt̃ maxime eē ɔpatiendum paupib⁹ viduis.ⁱ iō primo inſtruit timotheū de viduis:ſcđo de ecclie miniſtris:ibi.Qui bñ pſūt.Pria ī duas:q: p̄ ꝓponit intentū in gñali.ſcđo pſequit̃ magi ſpāli: ibi.Siq.circa pmū ſciēdū q̄ honor dupl' accipit̃ ī ſcpt̄a. Vno mō ꝑ reuerētie exhibitiōe. alio mō ꝑ neceſſarioru3 adminiſtratōe:vn̄ dicit ſaluator Mathei.xv.q̄ illi q̄ ſub ſpecie religionis faciebāt oblatōnem de hoc: vn̄ parētes debebāt ſuſtētari:erāt trāſgreſſores diuini pcepti de honore pentū.Sciendū etiā q̄ vidue vere ſē in duplici gradu: q: aliq̄ ſūt diuites.ⁱ ill' debet̃ honor prio mō dict⁹.aliē do paupes q̄bus debet̃ honor ſcđo mō dict⁹: ⁊ ſic intelligendū ē verbū apli cū dicit. a Viduas honora.hoc modo vel illo ſm eaꝝ ɔditōem. b Que ve vidue ſūt.hoc dicit ad excludendū illas q̄ meritū viduitatis pdūt. c Siqua āt.Hic pſequit̃ intētū magⁱ in ſpāli:ⁱ oñdit prio q̄ ſe vere vidue noiande:ſcđo qualr̃ ſint ſuſtētāde:ibi.Siqs fidel'.Pria in duas:q: prio oñdit q̄ ſūt dicēde vere vidue rōne moꝝ:ſcđo rōne annoꝝ:ibi.Vidua eligat̃.pria adhuc ī duas.q: p̄ poit quādā diſtinctōem:ſcđo vni⁹ mēbri rōnem:ibi.Siqs aūt.Diſtictio ei ē de viduis diuitib⁹ ⁊ paupib⁹: ⁊ q̄ debēt eē mores vtrarūq̄ȝ.Et q̄tū ad diuites dicit: c Siqua āt vi.fi.v'ne.h3 indigētes ſua educatiōe. d Diſcat primū domū ſuā regē.familiā ſuā gubernādo:ⁱ ī morib⁹ informando. e Et mu.vicē red. pa.eis reuerētiā exhibēdo:ⁱ neceſſaria miſtrādo ſi indiguerint:ſicut alita fuit ab eis. f Hoc eñ acceptū ē cora3 deo.cui placent opa pietatis.Cōſeq̄nter dicit d̄ paupib⁹. g Que aūt vere vidua ⁊ deſolata.i.deſtituta a bonis tpalib⁹:ſicut ⁊ marito. h Speret in deum.q̄ per prouiſſionē eccleſie hēbit ſufficientē victū. i Et inſtet orationibus ⁊ obſecrationibus nocte ⁊ die.i.omnibus horis

ad hoc opportunis: qualiter aũt differãt orõnes et obſe-
cratões dictũ ẽ ſupra i principio ſcdi capli. a Nã q̃
in delitijs ẽ viuẽs. molliter iacẽdo ⁊ orones pretmittẽdo.
b Mortua eſt. i. ꝓpinqua morti ſpũali: qꝛ delitie dedi-
nant ad actum luxurie: iõ ſubdit̃: c Et hoc ꝑcipe. tam
diuitibus viduis
q̃ꝫ paupibus.
d Ut ſint irrep-
henſibiles. i. abſqꝫ
d̃fectu notabili. vñ
poſſint aliq̃ rõna-
biliter ſcãdalizari.
e Siqs. Hic red
dit rõnẽ primi mẽ-
bri in quo dictũ eſt
ꝙ vidue diuites de
bent eẽ ſolicite de
nutritione filioruꝫ
nepotũ ⁊ parentũ:
hic reddit rõneꝫ hꝰ
dicti. d. e Siqs
aũt ſuoꝝ. i. attinen
tium ſibi q̃nocũqꝫ
curã nõ habet eos
negligendo.
f Et maxime do-
meſticoꝝ. i. exiſten
tiũ de domo ſua vl̃
cognatõne ſua.

g Fidẽ negauit.
. i. fidelitatẽ quã de
bet habere ad pſo-
nas dictas quã ne-
gauit facto debituꝫ
auxiliũ eis ſubtra-
hendo. h Et eſt
infideli deterior. id
eſt in h̃ peccat gra-
uius q̃ꝫ paganus fi
dem xpi nõ habẽs:
nam quãto ſtatus eſt altior tanto caſus eſt grauior.
i Uidua. Hic ꝯñr oſtendit que ſunt vere vidue rõne an
norum: ⁊ oñdit primo ꝙ tales ſũt honorãde: ſcdo ꝙ alie
ſunt vitande ibi adoleſcentiores. Circa primum dicit:
i Uidua eligat̃. tanq̃ꝫ honorabilis modo ſupradicto.
k Non minus. lx. annoꝝ. tũc eñi fomes libidinis ẽ refri
geratus. l Que fuerit vniꝰ viri vxor. nam ſcðe nuptie
ſignũ vident̃ incontinẽtie: ſũt tñ licite. m In opibus
bonis teſtimoniũ habẽs. nam eẽ debẽt integre fame. n
Si filios. ſibi derelictos. o Educauit. bñ ⁊ ſancte ſm
ſuã poſſibilitatẽ: ⁊ ſilr quod ſubdit̃: Si hoſpitio ⁊c. p
Si ſanctoꝝ pedes lauit. i. diſcurrentiũ ꝓ predicatione.
q Si tribulatõnem patientibus. i. incarceratis ⁊ infir-
mis. r Subminiſtrabit ſm poſſibilitatem ſuã: vtpote
victũ: ſi fuerit diues: vel aliquod obſequiũ ſi pauper.
s Si oẽ opus bonũ ſubſecuta eſt. ſm poſſibilitatẽ ⁊ de-
centiã ſui ſtatus. t Adoleſcentiores. Hic ꝯñr oſtẽdit
que vidue ſũt vitãde. d. Adoleſcẽtiores aũt viduas. in q̃-
bus viget adhuc ignis cõcupiſcẽtie carnalis. v Deui-
ta. qꝛ ſocietas eaꝝ ⁊ familiaritas ẽ piculoſa etiã viro q̃n-
tũcũqꝫ caſto. vñ dicit Iſid. ſoliloquioꝝ li. ij. Si vis a for-
nicatõne eẽ tutus: eſto a muliere corpe ⁊ viſione diſcretꝰ.
circa ſerpentẽ eñi nõ eris diu illeſus: añ ignem ꝯſiſtens ⁊
ꝓximus periculo diu tutus nõ eris: lꝫ ferreus ſis aliq̃ñ tñ
diſſolueris. x Cũ eñi luxuriate fuerint. frangẽdo con-
tinentiam viduale. y In xpo nu. vo. ha. dam. ex hoc
pꝫ ꝙ loquit̃ de illis que fecerũt votuꝫ ꝯtinentie vidualis:
quibus nõ ſolũ nubere ſed etiã velle nubere dampnabile ẽ
ſi eñi votũ non feciſſent de hac obſeruãtia licitũ eẽt eis vel
le nubere: ⁊ etiam nubere. z Quia primã fidẽ. factaꝫ
deo p votũ de continẽtia viduali. a Irritam fecerũt. p
caſũ luxurie. b Sil aũt ⁊ ocioſe. a bonis opibus.
c Diſcũt circuire domos. ad audiẽdũ friuola ⁊ videndũ

⁊ orationibus nocte et die.
[a] Nã q̃ in delitijs eſt: viuẽs
[b] mortua ẽ. [c] Et h̃ ꝑcipe: [d] vt
irrephenſibiles ſint. [e] Siqs
aũt ſuoꝝ [f] ⁊ maxime dome-
ſticoꝝ curã nõ habet: [g] fidẽ
negauit: [h] ⁊ ẽ ĩfideli deterior.
[i] Uidua eligat̃ [k] ñ minꝰ ſexa-
ginta annoꝝ: [l] q̃ fuerit vniꝰ
viri vxor: [m] in opibꝫ bonis
teſtimoniũ habẽs: [n] ſi filios
[o] educauit: ſi hoſpitio rece-
pit: [p] ſi ſanctoꝝ pedes lauit
[q] ſi tribulatõnem patiẽtibꝫ
[r] ſubminiſtrauit: [s] ſi oẽ opꝰ bo
nũ ſubſecuta ẽ. [t] Adoleſcen
tiores aũt viduas [v] deuita.
[x] Cũ eñi luxuriate fuerit [y] in
xpo nubere volũt: hñtes dã
natõem: [z] qꝛ primã fidẽ [a] irri
tam fecerũt. [b] Simul aũt ⁊
ocioſe [c] diſcunt circuire do-
mos: non ſolũ ocioſe: [d] ſed ⁊
verboſe [e] ⁊ curioſe: [f] loquen-
tes q̃ nõ oportet. [g] Uolo ãt
iuniores nubere: [h] filios ꝓ-
creare: [i] matreſfamilias eẽ:
[k] nullã occaſiõꝫ dare aduer
ſario [l] maledicti grã. [m] Iã ei
q̃dam ꝯuerſe ſũt retro [n] poſt
ſathanã. [o] Siqs fidelis [p] hꝫ
viduas: [q] ſubmiſtret illis vt
nõ grauet̃ eccleſia: vt his q̃
vere vidue ſunt ſufficiat.
[r] Qui bene pſunt pſbyteri:
[s] duplici honoẽ digni habe
ant̃: [t] maxime q̃ laborãt ĩ vˢ-
boꝰ ⁊ doctrina. Dicit. n. ſcri
ptura. [x] Non alligabis os
boui trituranti. [y] Et dignꝰ
eſt operarius mercede ſua.
[z] Aduerſus preſbyteꝝ accu
ſatõnem noli recipere [a] niſi
ſub duobꝫ aut tribꝫ teſtibꝰ.
[b] Peccãtes corã oibꝫ argue:
[c] vt et ceteri timorem hẽant

inhoneſta ſpectacula. d Sed ⁊ verboſe. cũ tamen
deberent eẽ taciturne. e Et curioſe. in veſtitu diſſo
luto. f Loquẽtes que nõ oportet. ſ. ſcurrilia q̃ non
docent vidualem ſtatũ: ꝓpter quod cõcludit. g Uo
lo g̃ iuniores nubere. ꝓpter fornicationis periculum.
h Filios ꝓcre
are. ad ſeruien-
dũ deo i fide ca-
tholica.
i Mreſfami.
eſſe. vt occupa-
te circa curã do
mus ⁊ familiaꝫ
impediant̃ a di-
ſcurſu vago ⁊ cu
rioſo.
k Nullã occa
ſionẽ dare ad-
uerſario . i. infi-
deli. l Ma-
ledicti gratia. i.
maledicẽdi grã
Querũt eñi in-
fideles vñ poſ-
ſint mordere vi
tam fideliuꝫ.
m Iã eñi que
dam ꝯuerſe ſũt
retro. voto cõti-
nentie vidualis
fracto.

n Poſt ſatha
nam. eiꝰ ſugge-
ſtioni ꝯſentiẽdo
⁊ iõ tales nõ ſũt
ꝯputãde inter vi-
duas eccl̃ie.
o Siqs. Oſtẽ
ſo q̃ vere vidue
ſũt dicẽde: h̃ ꝯñr
oñdit̃ q̃liter ſint ſuſtinende quia ſi alique ſũt paupꝫes
habentes aliquos ꝓpinquos ⁊ notabiles viros ⁊ diui-
tes: bonũ eſt ꝙ ſuſtẽtent̃ ab illis: vt ſic alijs non habẽ
tibus tales amicos poſſint melius ꝓuideri: ⁊ abſqꝫ cõ
munitatis grauamine: ⁊ hoc ẽ quod dicit̃: o Siqs
fidelis. in potẽtia ⁊ honeſtate notabilis. p Habꝫ
viduas. in domo vel cognatione ſua. q Submini-
ſtret illis. neceſſaria. cetera patent ex dictis. r Qui
bene. Hic ꝯſequẽter inſtruit de miniſtroꝝ eccleſie ꝓ
uiſione: dicens: Qui bene pſunt preſbyteri. faciẽdo
deuota diuina officia: ⁊ adminiſtrãdo ſubditis eccleſi-
aſtica ſacramenta s Duplici honore digni habeã-
tur: ⁊ hoc duplex eſt vt eis exhibeat̃ reuerentia: ⁊ ad-
miniſtrent̃ neceſſaria: vt ſupra dictũ eſt. t Maxie
qui laborant in verbo. alios inſtruẽdo in fide. v Et
doctrina. de moribus. Cõſequẽter ꝓbat per ſcripturã
ꝙ neceſſaria ſint adminiſtranda: ⁊ prio per ſcripturaꝫ
veteris teſtamẽti: Deu. xxv. x Non alligabis os
boui trituranti. ꝑ hoc figuraliter ꝑceptum fuit ꝙ non
negentur neceſſaria pdicatori qui triturat in arca dñi
ſcdo p ſcripturã noui teſtamẽti. y Dignus ẽ opa.
mercede ſua. qd̃ di: de pdicatoribus Luc. x. z Ad-
uerſus. Hec eſt ſexta pars principalis huius ep̃le in q̃
inſtruit timotheũ de actu iudicãdi ⁊ puniẽdi ſubditos
in foro exteriori: quod ptinet ad ep̃m. ⁊ primo inſtru-
it eũ q̃ꝫtum ad accuſatõnem ⁊ teſtificatõem. d. z
Aduerſus pſbyteꝝ noli accuſatõnem recipe. qꝛ cõtra
pſonam tanti ſtatꝰ nõ ẽ leuit̃ credendũ. a Niſi ſub
duobꝰ vl̃ tribꝰ teſtibꝰ idoneis ⁊ ad h̃ ꝓbati i veritate. ſcdo
inſtruit eũ de punitione dicens. b Peccãtes corã
omnibus argue. vt ſicut peccatum eſt notum ita et pu
nitio. c Ut et ceteri timorem habeant. Et ſic a
malo retrahantur ne ſimilem punitionem incurrant.

Tercio inſtruit eū de inquiſitiōe diligēti que dȝ p̄cedē iudiciū ⁊ punitionē. d. d Teſtor co. deo ⁊c. mod⁹ ē iurandi: ad monendū timotheū efficaci⁹. e Ut hec cuſtodias que dicta ſūt ⁊ etiā que ſequūtur. f Sine p̄iudicio. i. ſine examinatōne diligēti precedente.

g Nihil faciens. maxime in punitionibus.
h In aliā ptē declinādo. a rectitudīe iuſticie ꝓpter defectum examinatōis debite: iō ſubdit:
i Manus cito nemini impoſueri. ipm p̄cipitāter puniēdo.
k Neqȝ cōicaueri peccatis alienis. i. illorū q̄ male eū accuſauerūt. Aliq̄ aūt exponūt hoc de ordinatōne nimis feſtina alicuius inſufficientis: ⁊ ſic eps cōicat peccatis ipius indigne miniſtrātis. l Teipm. Hec ē pars incidentalis i qua mouet timotheū de ſuipius cuſtodia diligenti: eo ꝙ inſtruxerat eū de punitione alioꝝ: ⁊ iudex iuſtus debȝ eē immunis ab illis que punit in aliis. Et diuidit i duas ptes: qꝛ primo facit ꝓpoſitū: ſcdo declarat quoddā ſuperius dictum: ibi. Quorundam. Circa primum dicit

d Teſtor corā deo ⁊ xp̄o ieſu ⁊ electis angelis: e vt hec cuſtodias f ſine preiudicio g nihil faciēs h in alterā ptē declinādo. i Man⁹ cito nemini ipoſueris: k neqȝ cōicaueris pctis alienis. l Teipſuȝ caſtū cuſtodi m Noli adhuc aquaȝ bibē: ſȝ modico vino vtere ꝓpter ſtomachū tuuȝ ⁊ frequētes tuas infirmitates. n Quorūdā hoim peccata manifeſta ſūt o p̄cedentia ad iudiciū: p quorūdam aūt ſubſequūtur. q Similit̄ ⁊ facta bona r manifeſta ſūt s ⁊ que aliter ſe hñt: t abſcondi nō poſſunt.

Quicū- Ca. vj.

Quicūq̄ ſunt ſub iugo ſerui

l Teipm caſtū cuſtodi. i. mūdum ⁊ puꝝ ⁊ ſine reprehenſione. ⁊ quia Timotheus ꝓ cuſtodia caſtitatis nimis affligebat corpus ſuū: ideo ſubdit: m Noli adhuc aquaȝ bibere. cuius potus notabiliter nocȝ ſtomacho languenti et egrotatiuo corpori: ſed vinū modicum non nocet caſtitati: ⁊ valet ad ſanitatē ſeruandam: que neceſſaria eſt ad exercendum officiū epiſcopi. n Quorundā. Hic ꝑnter declarat quoddā ſuperius dictum. dixerat em̄ ꝙ Timotheus nihil agerȝ ſine diligenti examinatōne puia: ideo declarat que ſūt illa que indigent tali diſcuſſione ⁊ que non dicens:
n Quorūdā hoim pctā manifeſta ſūt. ex euidētia facti: ⁊ talia nō indigent accuſatōne: teſtificatiōe: ſeu examinatōne: ideo ſubdit: o Precedētia ad iudicium. i. ad examinatōnem que ſūt ꝑ ſe notoria: ⁊ ſic ſunt punienda ſine diſcuſſione. p Quorūdam aūt ſubſequūtur. i. ſunt latētia ita ꝙ non apparēt puniēda niſi poſt diſcuſſionē. q Similiter ⁊ facta bona. ſup. aliquoꝝ. r Manifeſta ſunt. ex euidētia rei. ⁊ ſic n̄ indigent diſcuſſione ad approbatōnem ſui. s Et q̄ aliter ſe habent. ita ꝙ nō ſunt ita manifeſte bona.
t Abſcondi non pñt. i. nō abſcondunt̄ de facili habita de eis examinatōne diligenti: ꝓpter quod talia ſunt diſcutienda anteq̄ approbet̄: dicūtur aūt talia abſcōdi nō poſſe illo modo impoſſibilitas quo aliquid dicitur impoſſibile fieri: eo ꝙ difficile eſt fieri. v. meth. vel aliter: t Abſcondi nō pñt. i. non abſcondūtur diuino iudicio: lȝ abſcōdi pñt humano.

In ca. v. vbi dicit̄ in poſtilla: Peccātes corā omnibus argue.

Additio.

Sunt nōnulli qui ex hoc verbo apoſtoli cum dicit: Peccantes coram omnibus argue. intelligere volunt ꝙ decet predicatorem perſonas arguere ſeu reprehendere de viciis q̄ ſcit ſeu credit ipas perſonas cōmiſiſſe. Unde ⁊ ſepe in ſermonibus detrahunt perſonis pñtibus ſeu abſentibus notādo eas de viciis: ſed hoc ē erroneū ⁊ etiam nociuū: tum quia predicator ſolum debet dicere illa quoꝝ certitudo ſolum per ſacra eloquia vel dicta doctorū ſeu per rectam rationem fundari pñt. Alia em̄ nō pertinent ad p̄dicatorem veritatis. Conſtat aūt ꝙ peccata que a ſingularibus pſonis ꝑmittūtur: nō habēt certitudinē ex ſolis predictis niſi cum hoc addatur ſenſualis cognitio: cuius certitudo non habet̄ ex p̄miſſis: tum quia predicator in corripiēdo ſolū debet intendere correctioni peccantis: qui ſm̄ hiero. cū ſe infamatū conſpicit ꝑ talem p̄dicatōnem: magis irrefrenate peccat: tū qꝛ ſm̄ aug. in q̄daȝ epla ad hypponen. cum de aliquo q̄ ſactum nomen profitetur aliquid criminis ſonuerit: inſtāt ſatagunt: ambiunt hoies: vt de omib⁹ hoc credatur: ⁊ ſic non ſolum in talibus predicatōnib⁹ derogatur famē illius cui detrahitur ſed etiā ȝ alioꝝ ſue conditionis officii ſeu ſtatus quod eſt contra illos qui p̄latos ſeu clericos vel religioſos in predicatōne publice arguūt. Ex quibus manifeſtum eſt ꝙ cōiter dicitur ⁊ a pſonis diſcretis obſeruatur: ꝙ predicator cōtra vicia nō contra pſonas predicare debet: preſertim cū vicia nō ſunt oino publica. qꝛ tunc talia publice arguens nō corrector ſȝ predicator debet cenſeri: ꝓut in glo. Auctoritas autē apoſtoli p̄dicta intelligitur d' iudice eccleſiaſtico: qui publice debȝ punire publica peccata quod pertinet ad correctōeȝ qui eſt actus iuſticie que non ſe extendit niſi ad prelatos ſeu iudices. Unde ad Timotheū qui erat primas epheſiu⁹ pertinebat punire ſubditos ſuos de publicis peccatis eos publice arguendo ⁊ etiam puniendo: vt ceteri timorē haberent. Et ſic intelligit Aug. de verbis dñi dictū apli ſupra dictum. In correctione aūt fraterna que eſt actus charitatis ⁊ per ꝯñs ſe extēdit ad oēs de neceſſitate eſt ꝙ ſecreta admonitio publicam denunciatōem p̄cedat: ꝓut in. c. Math. xviii. Si peccauerit in te frater tuus ⁊c. ⁊ alia etiā denūciatio in qua dicit̄: dic eccleſie: cōiter intelligit̄ ꝙ debet fieri prelato eccleſie nō aūt cōitati ſeu populo. Unde ſubdit ibidem: Si aūt eccleſie nō obedierit ſit tibi vt ethnicus et publicanus. quod manifeſte intelligitur de illo q̄ non obedit ſuo prelato in his que tenetur obedire. Nec valet arguere contra p̄dicta d' hoc quod legitur Eſa. lviii. ca. Clama ne ceſſes: annūcia populo meo ſcelera eoꝝ: qꝛ ꝑ hoc ſane intelligitur ꝙ p̄dicator debet contra ſcelera et peccata que credit ſeu ſuſpicat̄ in populo cōmiſſa predicare: ⁊ cōtra pſonas committentes. Unde notāter dixit: Annūcia populo ⁊c. Et ſic hec auctoritas potius facit cōtra eos. quod etiamſi ꝓpheta expreſſe dixiſſet noia ſceleratoꝝ ſeu peccātes: non videret̄ trahendū ad ꝯñtiam in aliis: qꝛ ꝓpheta ibi ꝓcedit tanq̄ executor dei: cuius reuelatione talia debebat publicare: ſecus aūt de aliis.

In eodē ca. vbi dicit̄ in poſtilla: Manus cito nemini impoſueris.

Additio.

Expoſitio ſcd'a quā ponit poſtillator de hoc dicto: Manus cito nemini impoſueris. ē magis auctētica. Eſt em̄ text⁹ decreti. xxiiii. di. in prīci. Exponit̄ etiā hmōi dcm̄ de ꝯfirmatōne electionis que nō ē facta in ꝯcordia que nō debet fieri feſtinaliter ſed cū diſcuſſiōe debita in ca. fi. de elec. li. vi.

Capitulum. vi.

Quicūq̄. Hec ē vltia ps pricipal' i q̄ timothe⁹ inducit ad actū cuſtodiēdi q̄ maxie ptīȝ ad pōtifice: ⁊ diuidit̄ i tres ptes: qꝛ p̄ inducit̄ ad cuſtodiā paupeꝝ: ſcdo diuitū: ibi. Diuitib⁹. t'cio gñal' oim: ibi. O timothee maxie vo pauꝑes ſ' hui: qꝛ q̄cq̄d hñt vl' acquirūt totū ē dñoruȝ ſuoꝝ. hñ vo cuſtodiūt qn̄ ad huiendū dñis fidel' ⁊ hūilit̄ iducit̄: igr timothe⁹ inſtruit̄ p̄ de hac cuſtodia: ſcdo ꝓprobat

doctrina ɔtraria:ibi. Siq̄s aliter. Circa primū dicit aplˀs
a Quicūq̄ ſūt ſub iugo ſerui.etiā infideliū vt dicit hic
glo. b Dños ſuos honore dignos arbitrenť. hūiliter
eis obediendo in licitis ꝛ honeſtis. vnde ꝛ ſanctus pauli
nus nolenſis eps infideli regi ſeruiuit ꝓ filio cuiuſdā vi
due humiliter ꝛ de-
uote. c Ne no
mē et doctrina dñi
blaſphemeť. ſi eniꝫ
ſeruus alicuiˀ infi-
delis eo ꝙ efficitur
xpianus ſubtrahit
dño debitā ſeruitu
tem poſſet dici ab
infidelibˀ ꝙ doctri
na xpi nō eēt bona
que ɔcederet inui-
to dño ſubtrahere
alienū. d Qui
aūt ñ.ha. dños nō
nō ɔtem. eis de ne
gando debitā ſerui
tutem. e
Quia fratres ſūt.
.i.ambo xpiani: ħ
aſſerebāt aliqui eo
ꝙ non hēat impiū
par in parem. Sꝫ
iſta paritas intelli-
genda eſt in ſpūali
bus ſm ꝙ dicit am
broſius. Apd dñm
bona ſeruitˀ: ꝛ bo-
na libertas eq̄ lāce
appēdunť: nō autē
in corpalibˀ de qui
bus ē ſeruitus.

f Sed magis ſer.
eis q: fideles ſunt.
q̄bus fidelˀ magˀ te
neť q̄ꝫ infidelibus.

[b] dños ſuos omī honore di-
gnos arbitrenť: [c] ne nomen
dñi ꝛ doctrina blaſphemeť
[d] Qui āt fideles hñt dños
nō ɔtēnāt: [e] q: frēs ſūt: [f] ſed
magis ſeruiāt q: fideles ſt:
[g] ꝛ dilecti: q: beneficiˀ [h] ptici-
pes ſt. [i] Hec doce: [k] ꝛ exhorta
re. [l] Siquis aliter docet: [m] et
nō acquieſcit ſanis ſmoni-
bus dñi nr̄i hieſu xpi: et ei q̄
ſm pietatē ē doctrine: [n] ſup
bus [o] nihil ſciens: [p] ſꝫ lāguēs
circa q̄ſtiones ꝛ pugnas v-
boꝝ: [q] ex quibˀ [r] oꝛiunť inui-
die: [s] ɔtentiones: [t] blaſphe-
mie: [v] ſuſpiciones male: [x] cō
flictatōnes hoīm mēte coꝛ-
ruptoꝝ: [y] ꝛ qui a veritate pri
uati ſt: [z] exiſtimātiū q̄ſtū eē
pietatē. [a] Eſt aūt q̄ſtus ma
gnus [b] pietas [c] cū ſufficiētia
Nihil.n. intulimˀ i hūc mū
duꝫ: haud dubiū: q: nec au

ferre quid poſſumˀ. Habē-
tes aūt alimēta ꝛ quibˀ te-
gamur: his contenti ſumˀ.
[d] Naꝫ q̄ volūt diuites fieri
[e] incidūt in tētatiōem [f] et in
laqueū dyaboli ꝛ deſideria
mlta inutilia ꝛ nociua [g] que
mergūt hoīes in interitum
[h] ꝛ ꝑditōem. [i] Radix ei oim
maloꝝ ē cupiditas: [k] quam
quidem appetentes [l] errauē
runt a fide: [m] ꝛ inſeruerūt ſe
doloribˀ mltis. [n] Tu āt o hō
dei [o] hec fuge. [p] Sectare vo
iuſticiam: [q] pietatem: fideꝫ:
charitateꝫ: [r] patientiā: [s] mā-
ſuetudinē. [t] Certa bonū cer
tamen fidei: [v] apprehende
vitam eternam: [x] in qua vo
catus es: [y] et confeſſus bo-
nam confeſſionem coram
multis teſtibus. [z] Preci-
pio tibi coram deo [a] qui vi-
uificat omia [b] ꝛ chriſto ieſu

ita pbis ſūt adiumēta virtutis. nec ꝑ ɔñs velle eē diui
tem ad hñ vtendū ē malū niſi ꝓpter impedimentū ma
ioris boni. magna eñ cura circa illa impedit actū ꝑdi
cationis: ꝓpter qd̄ aplī curā tpaliū ɔmiſerunt aliis di.
Act. vi. Nō ē equū nos derelinq̄re vbū dei ꝛ miniſtrare
menſis. Cōſide
rate ḡ frēs ꝛc. et
ſubdiť: Quos
ɔſtituamus ſu-
per hoc opˀ. vel
pōt dici ꝛ magˀ
ad intētionē a-
poſtoli: vt vide
tur ꝙ ciꝫ dicit:
Qui volūt diuiˀ
tes fieri. loquiť
de falſis aplīs q̄
ꝑdicabāt ex cu-
piditate lucri tē
poralˀ: ꝛ ſic velle
diuiteſ fieri acci
piť ꝓ inordīna
to diuitiaꝝ ap-
petitu q̄ ſꝑ ē ma
lus: iō ſubditur
e Incidunt i
tēptatōnē. ꝑ in-
teriorē cōſenſū

f Et laqueum
dyaboli ꝛ deſide
ria multa. quia
diuitie preſtant
viam ꝛ fomētū
ad oia vicia.

g Et dilecti deo. q: bñficiū. ſ. diuinī. h Participes ſt.
cū ſeruis ꝑ ſacramētū baptiſmi. i Hec doce. ignoran-
tes. k Et exhoꝛtare. ſcientes ad complendū in opere.
l Si quis. Hic pn̄r remoueť doctrina cōtraria: ꝛ diuidi
tur in duas ptes. ſ. in ptem principalē ꝛ incidentaleꝫ: ibi.
Eſt aūt queſtus. Circa primū dicit aplˀs. l Siq̄s aliť
docet. q̄ꝫ dictum ē de ſeruis xpianis. m Et nō acq̄e. ſa
nis ſer. dñi. Ex quo pꝫ ꝙ aplˀs nō dicit ꝑdicta inſtinctu ꝓ-
prio ſed diuino. n Supbus. ē ſupple talˀ doctor. ex ſup-
bia eñ ꝓcedit aſſerere noua q̄ ſūt dubia ꝛ multo magis q̄
ſūt falſa. o Nihil ſciens. q: de talibˀ nō ē ſcia. p
Sed lāguēs circa q̄ōnes. q: tendit ad mortē ſpūalem ꝑ
diſceſſū a fide. q Ex quibˀ. ſ. q̄ōnibˀ inutilibˀ ꝛ verbo
ſis. r Oꝛiunť inuidie. in corde. s Cōtētōes. i oꝛe ꝛ
pūtia. t Blaſphemie. i. detractiones in abſentia.
v Et ſuſpiciones male. nā inuidētes abinuicē facta mu
tua peſſime interpꝛetanť. x Cōfli. ho. mēte coꝛrup. ſ.
falſoꝝ ꝑdicatoꝝ ɔtra alios. y Et qui veritate priua-
ti ſūt. ſ. a veritate tplici: vite iuſticie ꝛ doctrine. z
Exiſti. q̄ſtū eē pie. i. ꝑdicatōem q̄ ē opˀ pietatis exercētiū
ꝓpter tpale lucꝝ. a Eſt aūt q̄ſtus. Hec ē ps incidenta
lis in q̄ occaſiōe hita ex q̄ſtu falſoꝝ ꝑdicatoꝝ excludit a ve
ris ꝑdicatoribˀ talē q̄ſtū: ꝛ primo ab oibˀ gn̄aliter: ſcd̄o a
timotheo ſpālitˀ: ibi. Tu aūt. Circa primū dicit: a Eſt
aūt q̄ſtˀ magnˀ. nā ꝑ ipm acquiriť vita btā. b Pietas
.i. opus ꝑdicationis. c Cū ſufficientia. neceſſarijˀ victˀ
ꝛ veſtitˀ q̄ debēt ſufficere veris ꝑdicatoribˀ ſicut dˀ poſtea
Hn̄. aūt ali. ꝛc. d Nā qui vo. di. fieri. loquiť de ꝑdica-
toribus euāgelij qui debēt eē a terrenis cupiditatibˀ expe
diti: eē vo diuiteꝫ nō ē malū hñ vtētibus diuitijs. vñ dicit
ambꝛo. ſup lucā. Sicut diuitie impedimēta ſūt reprobis

g Que mergunt homines in interitum. idest in ꝓfū
dum vicioꝝ. h Et perditōnem. i. gehēne penam:
i Radix oim maloruꝫ eſt cupiditas: quia ſicut radix
preſtat fomentum omnibus partibus arboris: ſic di-
uitie omnibus peccatis vt dictum eſt: k Quā qui
dam appetentes. idest cupiditatem que hic accipitur
ꝓ pecunijs ex cupiditate aggregatis. l Errauerūt
a fide. abyſſus eñ abyſſum inuocat: ꝛ ſic abyſſus cupi
ditatis trahit abyſſum infidelitatis. m Et inſerui-
erūt ſe doloribus multis. mali eñ hoīes quaſi cōtinue
ſentiūt mentis dolores: ꝓpter quod dicit aug. ꝙ malˀ
animus eſt ſibi pena. ꝛ cum hoc ſe obligant ad dolores
inferni intolerabiles. n Tu autē. Hic pn̄r excludit
hanc cupiditatem ſiue queſtum a timotheo: ꝛ primo
exhoꝛtando: ſecūdo precipiendo: ibi. Precipio. Circa
primū dicit: n Tu autem o hō dei. i. deputatˀ obſe
quio diuino. o Hec fuge. ꝛ oñdit cōſequēter q̄les
diuitias debet querere. d. p Sectare vo iuſticiam.
erga primū. q Pietatē: fidē: charitatem. erga deū
Fidem. qua creditur: Charitatem. qua diligitur: Pie
tatem. qua colitur. Eſt ei pietas vno mō ſumpta ideꝫ
quod cultus diuinus. r Patientiā. erga ꝑſecuto-
res. s Manſuetudinē erga oñs. t Cer. bonū
certamen. fidei falſis apoſtolis reſiſtendo. v Appˀ
hende vitam eternam. idest per hoc apprehendes eā
x In qua vocatus es. per gratiam in preſenti que eſt
arra vite beate. y Et ɔfeſ. bo. ɔfeſ. corā mltis teſti.
ꝛ ħ ē in ordinatōne tua: ꝛ eē in ꝑdicatiōe. z Preci
pio tibi. Hic iducit timo. ꝑcipiēdo. d. Precipio tibi co
rā deo. q̄ pn̄tialiť ē vbiq̄ꝫ. a Qui viui. oia. ingēitꝫ
dat oibˀ eē ꝛ ɔſuat. b Et xpo ieſu. i. corā ieſu xpo

a Qui teſtimonium reddidit ſub pontio pylato. cui dixit Jo. xviij. In hoc natus ſū ⁊ ad hoc veni in mundū vt teſtimoniū ꝑhibeā veritati. qḋ fecit verbo et facto i doctrina ⁊ miraculis: tpe quo pontius pylatus erat pſes iudee: ⁊ hec fuit bona confeſſio. b Vt ſerues mādatū ſine macula. i. mandatum euāgelicū ſcīm ⁊ purū: in quo pdicatoribꝰ ad pdicandū miſſis dicit̄ ꝙ expediti ſint a cupiditatibus terreis. c Uſqꝫ i aduētū dn̄i. i. vſqꝫ ad mortē tuā i qua dn̄s veniet ad te glorificandum. d Quē ſuis tēporibꝰ. i. i tpe iudicij. e Oſtēdet. in forma hūanitatis glorioſa. f Beatus ⁊ ſolus potēs ⁊c. id eſt trinitas btā cuiꝰ opa ſūt indiuiſa: ⁊ iō illaꝫ oſtēſionē faciet tota trinitas. g Qui ſolꝰ hꝫ imortalitatem. ſola enī trinitas hꝫ ex ſe neceſſe eē: ⁊ hoc vocat̄ hic imortalitas large loquēdo ď immortalitate. ōis eī creatura eo ꝙ ē de nihilo vertibilis ē i nihilū ꝯſtum ē de ſe. h Et lucē hītat inacceſſibilē. q: nō pōt comprehendi ab aliqua creatura ꝓpter eius infinitatē: ⁊ hec ꝯprehēſibilitas vocat̄ hic inacceſſibilitas. i Quaꝫ nullus hō vidit. ſ. purus hō exiſtens ⁊ corpis ſenſibus vtens. q: xp̄s hō vidit diuinā eſſentiā ⁊ vtēs ſenſibus De moyſe etiā ⁊ paulo dicit augꝰ. ꝙ viderūt diuinam eēntiam tn̄ in raptu. k Diuitibus. Poſtqꝫ aplus docuit Timotheū de cuſtodia paupeꝝ: hic ꝯn̄r inſtruit eū de cuſtodia diuitū: qui tūc a plato bn̄ cuſtodiunt̄ qn̄ in hūilitate et pietate opibus nutriūtur: ⁊ hoc ē qḋ dicit: k Diuitibus huiꝰ ſcl̄i pcipe n̄ ſublime ſape. i. p ſupbiā nō erigi: ſ; in hūilitate teneri. l Neqꝫ ſperare in incerto diuitiaꝝ. ponēdo ibi finē ſuū. m Sꝫ i dō viuo. ad dr̄iam idoloꝝ q̄ non viuūt. n Qui pſtat nobis oia abūde ad fruendū. q: non ſolū in pn̄ti dat tpalia bona quibus hoīes vtunt̄: ſ; etiā celeſtia q̄bus beati fruūtur. o Bene agere. ſupple precipe diuitibus. p Diuites fieri in operibus bonis. q: a iſte ſūt vere diuitie quas nullus pōt violent̄ auferre. q Cōicare. bona ſua indigentibus. r Theſaurizare ſibi ⁊c. Mathei. xix. Da paupibus ⁊ habebis theſaurū in celo. s O timothee. Hec eſt vltima ps in qua inducit timotheū ad cuſtodiam omniū ſubditorum ſuoꝝ generaliter dicens: O timothee depoſitū cuſtodi. i. gregem tue fidelitati cōmiſſum. t Deuitans prophanas vocum nouitates. et dicit vocum ⁊ n̄ rerum: quia non ſubeſt eis veritas: iō dicunt̄ ꝓphane idest procul a phano: quia talia per eccleſiam debent interdici. v Et oppoſitiones falſi nominis ſcientie, ideſt ſcientie falſo noīe noīate. x Quam. ſ. ſciam apparentē tm̄ ⁊ nō exiſtentem. y Quidā pmittētes. verbis phicis ⁊ rhetorias innitētes. z Circa fidē exidēt. ſic arrius ⁊ mlti alij heretici. Final̄r ꝯcludit: Gra dei tecum: Amen. In ca. vj. vbi dr̄ in poſtil. Exiſtimātiū q̄ſtū eſſe pietatē. Additio. Hoc qḋ dicitur exiſtimātium q̄ſtū eē pietatē; pōt aliter exponi. ſ. ꝙ iſti homines mēte corrupti: de quibus ſtati añ loqt̄ exiſtimāt ꝙ queſtus eſt pietas. eo ꝙ ſit ad pueīdendū queſtori de neceſſarijs: ⁊ iō aſſerebāt ꝙ erat licitum pdicare ꝓpter queſtū tm̄ ⁊c.

ᵃqui teſtioniū reddidit ſub pōtio pylato bonā ꝯfeſſionem: ᵇvt ſerues mādatū ſine macula irreprehenſibile ᶜvſqꝫ in aduētū dn̄i nr̄i ieſu xp̄i: ᵈquē ſuis tpibꝫ ᵉoſtēdet ᶠbeatus ⁊ ſolus potens rex regū ⁊ dn̄s dn̄antiū: ᵍqui ſolus hꝫ immortalitatē ʰ⁊ lucem hītat inacceſſibilē ⁱquē nullus hoīm vidit: ſed nec videre pōt: cui honor ⁊ iperiū ſempiternū: amē. ᵏDiuitibus huius ſcl̄i pcipe nō ſublime ſape: ˡneqꝫ ſpare ī incerto diuitiaꝝ: ᵐſed in deo viuo ⁿq̄ pſtat nobis oīa abunde ad fruendū. ᵒbene agere: ᵖdiuites fieri ī bonis opibꝫ facile tribuere: ᵠcōicare: ʳtheſaurizare ſibi fūdamētū bonū ī futuꝝ: vt apphēdāt veram vitā. ˢO timothee depoſitū cuſtodi: ᵗdeuitās prophanas vocū nouitates ᵛ⁊ oppoſitōnes falſi noīs ſcie: ˣquā ʸq̄dā pmittētes ᶻcirca fidem exciderūt. Gra tecum Amen.

Explicit epl̄a pauli ad timotheū pma: Incipit argumentū in epl̄am ſecūdā.

Item timotheo ſcribit de exhortatiōe martyrij ⁊ oīs regule vitatis ⁊ q̄d futuꝝ ſit tpibꝫ nouiſſimis ⁊ de ſua paſſiōe ſcribēs ei ab vrbe roma.

Explicit argumētū: Incipit epl̄a pauli ad Timotheū ſecūda.

Ca. j.

ᵃPaulus apl̄us ieſu xp̄i p voluntatē dei ᵇſcd̄m promiſſionem vite que eſt in chriſto ieſu: timotheo chariſſimo filio gratia ⁊ miſericordia ⁊ pax a deo patre noſtro ⁊ xp̄o ieſu dn̄o nr̄o. ᶜGratias ago

In eodem cap. vbi dicit̄ in poſtilla. Radix eīm oīm maloꝝ ē cupiditas: Additio. Hoc qḋ dr̄: Radix enī oīm maloꝝ ē cupiditas: pōt ꝓprie intelligi ď cupiditate ſcd̄m ꝙ nomē cupiditatis ē amplificatū ad oēm immoderatum appetitum habendi. Unde auguſtinꝰ. iij. de lib. arbi. dicit ꝙ auaricia ſeu cupiditas nō ex ſolo argento vel nūmis conſiſtit: ſed i oībus que imoderate cupiūtur intelligenda ē: ⁊ q: in omnī peccato ē cupiditas imoderata aliene rei: cū omne pctm̄ cōſiſtit in h ꝙ ſpreto bono incōmutabili bonis ꝯmutabilibus inheret: iō cupiditas ſic amplificata proprie dicitur radix oīm maloꝝ.

Secunda epiſtola ad Timotheum Incipit.

a Paulus apoſtolus. Hic incipit ſecunda epiſtola ad timotheū: q̄ diuidit̄ in tres ptes. ſ. i ſalutatōem: ⁊ pſecutōem: ibi. Gras ago. ⁊ ꝯcluſiōem: ibi. Ego iā delibor. iiij. ca. circa mediū. In pria pte ponit̄ prio pſona ſalutās: ibi. Paulꝰ ⁊c. ⁊ pſona ſalutata. ibi. Timothee. ⁊ optata bona: ibi. Gratia. ⁊ patet ex dictis i principio pcedentis epl̄e ſn̄ia: hoc excepto. b Scd̄m pmiſſionē vite ⁊c. i. vite eterne que ē i xp̄o obiectiue: q: hn̄i reficiunt̄ interiꝰ in aſpectu ſue deitatis: ⁊ exterius in aſpectu ſue hūanitatis: ſcd̄m ꝙ dicit aug. exponēs illud Joh. x. Ingredie̅t ⁊ egredietur et paſcua inueniet. c Gras ago. Hic incipit huiꝰ epl̄e pſecutio. Circa quā ſciendū ꝙ paulus in ſpū videns ſuā paſſionē appropinquare: ⁊ ꝙ tūc n̄ poſſet euangeliū pdicare ſcripſit Timotheo ſuo diſcipulo pdilecto. vt cōſtanter ⁊ efficaciter fidē catholicā pdicaret: nō territus etiā in aliquo timore mortis imminētis: cum glorioſum ſit tranſire p martyrium de ſtatu vite pn̄tis: et